

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77
 Str. Baron L. Pop 10

SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77
 Éjjeli telefon (nyomda) 2-02

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egész évre	1150 Lei
Félévre	600 "
Negyedévre	320 "
Egy hónapra	110 "

XI évfolyam * 166. szám
 1928 július 28 Szombat
 * 5688 Ab-11 *

Cenzurat: Suctu

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

...mlokából —
 ...bordájából,
 ...volt,
 ...ez a Szent
 ...egyik bord-
 ...dáját? Ol-
 ...dáját.
 ...teremtette

Kitalálta ta-
 ...iongó sze-
 ...maidnem
 ...onló (bűnös
 ...ondolni) és
 ...érverésnél
 ...csak sza-
 ...véletlenül
 ...ávid sznye
 ...hozza ha-
 ...sei, ezekről
 ...mint a mai
 ...és ennek a
 ...amelyet a
 ...hírül ad. A
 ...visszhangja
 ...amelyről

...s karos-
 ...ta: — És
 ...észe van
 ...ok megte-

...zmosz, ha
 ...és tizen-
 ...betűjét
 ...ő állott a
 ...Tizenegy
 ...frigysátor
 ...A frigy-
 ...sztátalan-

...alan volt
 ...tisztátalan
 ...? Egyre
 ...a zavart
 ...ugtalanítja

...az árnyék-
 ...ideje hogy
 ...ztassa ma
 ...senki szá-
 ...amely a
 ...na ezt ki-
 ...tte nekem

...gy a bár-
 ...kőb legel-
 ...k akiknek
 ...zülhetettek
 ...kérése-
 ...ők? Csak
 ...Jakob
 ...ának. Azt
 ...nséges bi-
 ...több bá-
 ...mzedékek
 ...essen. És
 ...és erre a
 ...szert mert
 ...ltam. Te
 ...vike vagy
 ...lyeket ös-
 ...Neved is
 ...ek a neve
 ...redetltek.

S:
 ...alál

...sthumus
 ...Jenő irt

O lei

YABAN

A gép, mint hóhér

Sok szó esett már arról, hogy a modern technika vívmányait az érzésben és gondolkodásban még mindig primitív népek és társadalmi osztályok nem az élet külső és belső körülményeinek megváltoztatására, hanem az élet elpusztítására és szociális zavarkeltésekre használják fel. A tank, a repülőgép, a gépfegyver és mindezeket a pusztító eszközöket gyártó gépek, ha bizonyos irányban megjavították is a termelés és a munka külső feltételeit, morális vonatkozásban sokkal több kárt okoztak, mint amennyit javítottak az emberi sorson.

Mindezek azonban csak arról tudunk, hogy a gépek a militarizmus szolgálatában jelentik a legborzalmasabb eszközöket. Egy amerikai statisztika szerint most segítségünkre ennek megcáfolásában. Ebből a statisztikából kiderül, hogy nemcsak kimondottan a militarizmus szolgálatába állított gépek végzik az emberi élet pusztítási munkáját, hanem magukól a háborútól függetlenül is olyan aratást végeznek az emberi élet utáncában, amelyet a lenézett, ugynevezett szűk középkorban egy-egy világtörténelmi eseményként beállított ütközet sem tud felmutatni. A mohácsi csatában mindössze harmincezer ember esett el, a harmincéves háború áldozatainak száma alig pár százezerre rugott. Ma szinte a világon ugynevezett béke van s főleg Amerika gyanus humanizmusát vezetett államférfiai igyekeznek ugynevezett békepakumokat létrehozni. Az egész világon pacifista erőlködések igyekeznek letagadni a valóságot, azt tudniillik, hogy a gépek és kémiai laboratóriumok egy minden képeletet felülmúló, nagy létszámúra készülnek az emberi élet ellen.

Ezzel szemben a „békevágyó” Amerika statisztikai hivatala egy kimutatást tesz közzé, amelyben igazolja, hogy az 1927 évben az Unió területén 48.039 ember halt meg autóbaleset következtében s ugyancsak autóbaleset következtében 120 ezer ember sebesült meg. Ez a szám annál is inkább megdöbbentő, mert a világháborúban, amely pedig már teljesen rászolgált a pokol elnevezésére, mindössze ötvenezer amerikai katona halt meg és 172 ezer sebesült meg. Tehát alig néhány ezerrel több, mint amennyi véráldozatot Amerikában az autókultusz kíván egy év alatt.

A gép tehát, melyet feltalálói egy-egy emberibb felvillandásuk alkalmával az emberiség megódlójának szántak, — a gép az ember hóhérvárává lett, amely körülményben az az egyetlen vigasztaló motívum van, hogy autókatasztrófa, elgázolás alakjában nemcsak a szegény és évalogos embert érheti, hanem a gazdag autóbirtokos is. A katasztrófa demokráciája ez, talán az egyetlen demokrácia, amely ma az ugynevezett civilizált emberiség életében hiánytalanul érvényesül.

Mindez pedig azt bizonyítja, hogy az emberiségnek még hosszú utat kell tennie ahhoz a valódi demokráciához, amely az élet, még pedig mindenki életének megbecsüléséhez és érvényesüléséhez vezet s amelynek mentalitása megtámasztja a főlétező és szisztematikus erőket ahhoz, hogy a gépet nem az emberi élet ellenességévé, hanem annak kiszolgálójává te-
 sye. Ha ez nem így lenne, akkor az emberi civilizáció legfőbb vívmánya: a hi-

giéne és az orvostudomány mindent alkalmazott jósága hiábavaló volt és hiábavaló lesz. Az emberiségnek meg kell tanulnia a gépek fölött való uralkodást, a melynek egyetlen módja és lehetősége az, hogy ne legrosszabb ösztöneinek,

mint a gyilkolás, felületesség, rekordmá-
 nia, stb. legyen a gép eszköze, hanem el-
 lenkezőleg: legnemesebb hajlamainak,
 mint a szolidaritás, a kölcsönös segítség
 és az élet széppé, kényelmessé és megbe-
 szűltté tételére irányuló akarat

Franciaország teljesen feladja eddigi sovén elzászi politikáját

Visszahívják a francia közigazgatási tisztviselőket és helyükbe elzásziakat neveznek ki. Kormánybiztost kap Elzász-Lotharingia

Páris, július 27. Tudvalevő, hogy Elzászban nagyszabású autonómista mozgalom ütötte fel éveket ezelőtt fejét, a melynek kapcsán több elzászlotharingiai képviselőt és vezért bíróság elé állítottak és az ugynevezett colmari perben több évi börtönbüntetéssel sújtották. Az ideillet kapcsolatos mozgalmak azonban a francia kormányt, élén Poincaréval arra indították, hogy amnesztiát adjon a colmari elítélteknek és egy teljesen új politikai érárt léptessen életbe Elzász-Lotharingia-ra vonatkozólag, amelyet ezideig sovén szempontoknak igyekezett kiszolgáltatni. Hogy a francia kormány a legkome-

lyabban számol a mindig elkeseredést szülő sovén politika feladásával, azt az a legújabb jelentés bizonyítja, mely szerint a francia kormány *haeggi* abbé elzászi képviselő intervénciójára elhatározta, hogy az Elzászba helyezett francia közigazgatási tisztviselőket visszarendeli és helyükbe elzásziakat nevez ki. Sőt, hogy az autonóm kormányzatnak legalább a látszatát honosítsa meg Elzászban, a francia kormány arra gondol, hogy Elzász-Lotharingiába kormánybiztost küld *Liautey* marsall, vagy *Millebrand*, volt köztársasági elnök személyében.

Hivatalos kimutatás szerint nyolcszázmillió lej az államvasutak deficitje

A vasut jövedelmeinek fokozása érdekében meg akarja szüntetni az autobusz-forgalmat

(Bucuresti-Bukarest, július 27. Az *Uj Kelet tud.*) Az államvasutak statisztikai osztályánál most dolgoznak az 1928 év első felére első kereskedelmi mérleg felállításán. Ez a mérleg még nem készült el teljesen, de már az eddigi adatokból is nyilvánvalóvá vált, hogy az államvasutak ezévi deficitje az 1927 évi rekord-deficitet is túl fogja szárnyalni. Az egyre növekvő reparációs és beruházási szükségességek ijesztő aránytalanságban állanak a CFR bevételeivel, amelyek pontosan 6 esztendő óta mértani arányban esnek vissza és egyre nagyobb ürt vágnak a CFR költségvetésében.

szállítási díja Erdélyből Bukarestbe ma 3200 lejbe kerül — valamivel többé, mint a tarifaredukció előtt. A beruházások hiánya és a tarifa horribilis magassága természetesen ezévből is meghozták gyümölcsüket. A vonatok fokozatosan elnéptelenednek és a drága vasúti illetékeket nyögik például az erdélyi és bánáti fürdőhelyek is, amelyek ezévből a tavalyi látogatók számának felét sem jeyezhetik fel. Így azután értendő is, hogy az eddigi adatok szerint 1928 első felére 800 millió lejes hiány mutatkozik a CFR pénztárában és ez a hiány annál súlyosabb, mert az ezévi költségvetés a tavalyinál jóval kevesebb bevételei irányzott elő. Az elmúlt év elejétől mostanáig tehát 3 milliárd lej a CFR deficitje és ezt a hiányt — minthogy állami intézményről van szó — természetesen a fokozott adóprésnek kell fedeznie.

A statisztikai kimutatás szerint az évek óta válsággal küzdő CFR legnagyobb deficitje az elmúlt esztendőre — a vasúti tarifa 100 százalékos drágításának eszendejére esik. 1927-ben a hivatalos kimutatás szerint 2 milliárd lejes hiányt tüntetett fel az államvasutak költségvetése. Kiderült ugyanis, hogy a forgalom a tarifák emelésével szemben aránytalanul csökkent, a személyszállítási forgalom az 1926 év egy kis hányadára esett vissza, az áruforgalom pedig ugyancsak erőteljesen aláhanyatlott. Ugyanakkor pedig felvirágozott az autobuszforgalom korszaka.

Az államvasutak vezérigazgatóságánál most különböző tervezeteket dolgoznak ki a deficit eliminálására. Egyik ezek között állítólag az autobuszforgalom megszüntetése volna. Holott nyilvánvaló, hogy a deficitet nem a konkurrencia erősökös eltávolítása, de a szállítási eszközök feljavítása, újabb vonatok beállítása és az ország gazdasági erejének megfelelő szállítási tarifa szüntethetik meg csupán.

Az államvasutak vezérigazgatósága hosszú tanácskozások után elhatározta, hogy a tarifák redukálja, viszont az autóforgalom konkurrenciáját a lehetőséghez mérten csökkenteni fogja. A tarifa redukció névleg csakugyan megtörtént, ez azonban az illetékek alig érezhető csökkentését eredményezte csupán. Különösen áll ez a hosszabb távra vonatkozó áru és személyszállításra. Egy 4000 lejes forgalmi értéket képviselő wagon

— Leszakadt az Adige hídja, Bernből jelentik: Az olasz Déltiroban az Adige egyik hídja ieszakadt. A hidon tartózkodó emberek közül huszan a mélyvízbe zuhantak. Öt súlyos sebesülést történt.

A deficitet nem lehet elzalogosítani

Ugy látszik, még sem volt egészen igazuk azoknak, akik a kormány kölcsön-szerződését támadták. A leghangosabb felzúdulás az ellenzéki lapokban amiatt volt, hogy a kormány a kölcsön garantálása céljából lekötölte a vasut jövedelmeit. A vád az összes ellenzéki lapok hasábjairól egyszerre hangzott el és komoly megbotránkozást keltett ország-szerte. A bukaresti lapok nap-nap után egyre sürgetőbb formában ismételték meg a kérdést: igaz-e az, hogy a kormány a vasut bevételeit lekötötte a kölcsön fedezésére?

Mint valami pusztába kiáltó szó, ugy hangzott el visszhang nélkül ez a súlyos kérdés. Napok teltek el, de senkisé sem tartotta érdemesnek, hogy feleljen rá. Most egyszerre megszólal a közlekedésügyi minisztérium és halk, nagyon szerény hangon hírvelen pontot tesz a vitára. Meghökkenő pontot. A közlekedésügyi minisztérium nem cáfol, nem vitákozik, nem veszekszi, mégcsak aktákat sem produkál annak bizonyítására, hogy a vasut jövedelmének elzalogosítása kormánynak, csak eszöndes lemondással jeyzi meg, hogy az egész hiból már azért sem igaz egyetlen szó sem, mert a vasutnak . . . nincsen jövedelme. Nem volt mit elzalogosítani. Csak deficitje van, cirka 800 millió. A minuszból pedig nemcsak hogy nem lehet kölcsönt garantálni, de megélni sem lehet.

Igy már rendben van a dolog. A cáfolat egészen helytálló. A deficitet dolgozó vasutra körülből olyan könnyű dolog volna kölcsönt szerezni, mintha valakinek az az ötlete támadna, hogy a kolozsvári Egyesült Közgazdasági és Jelzalogbank jövedelmét kösse le egy nagyobb kölcsön fedezésére. Ezúttal tehát szerencsésje van a kormánynak. Sikerkül visszavonhatatlanul megcáfolnia egy vádat, a mellyel koncentrikus keresztűz alá vették. Sajnos, a cáfolatnak drága ára van, mert szelid büntudattal be kellett ismer-
 nie, hogy a CFR a többszörös reorganizálás dacára deficitel dolgozik. Más országokban a vasut horribilis jövedelmeket hajít, amely pluszból közintézmények fakadnak, az adófizetők összességének javára. Nálunk az adófizetők összessége azért dolgozik egész éven át, hogy az összes ráeső közterhek felül kinyadjja még azt a nyolcszázmilliót is, amit a vasut-
 ra ráfizetnek.

Nem nagy dicsőség tehát a kormánynak ez a győzelme, amit a vasut jövedelmének elzalogosításából író lapokon aratott. Van egy kis fájdalmas resignáció ebben az önvallomásban, amellyel a kormány a kölcsöntámadó ellenzékkel szemben az első csatát „megnyerte”. Ezzel azonban korántsem nyerte meg az egész játszmát, mert a vasut jövedelmének elzalogosítása mellett még négy nyílt kérdés vár feleletre.

Vajjon a hátralevő négy kérdésre is ilyen frappáns feleletet kap majd az ország? Nem valószínű, hiszen előbb, utóbb a kormány is meg fog ijedni az ilyen győzelmektől. Maholnap nyugodtan elmondhatja *Bratianu* Vintila is a klasszikus formulát: *még egy ilyen lépés és belepustulunk.*

Venizelosz nagy balkáni szövetséget akar megteremteni a görög-román szerződés alapján

Athén, július 27. A balkán-politikának nagy eseménye, hogy Venizelosz minden régebbi ígérete ellenére, újból a politikai porondra lépett. Tegnap Szalonikiben hatalmas tömegek jelenlétében nagyszabású beszédet tartott, amelynek tartalma valóságos kormányzati program volt. Előbb takarékoságra, a közigazgatás egyszerűsítésére, adóreformra, az ország iparjának fejlesztésére és az iskolareform végrehajtására hívta fel a görög kormányt. Követelte az állami adminisztráció decentralizálását és kijelentette, hogy kormányra intása esetén a kommunizmus ellen drákói rendelkezéseket fog életbe léptetni.

Különlegesen is körvonalazta ebben a beszédben a volt görög diktátor, aki a nagyhatalmak és a szomszéd államok felé irányított beszédében a következőket mondotta:

— Csak ismételné kívánom, hogy Görögország ösztönös és feltétel nélkül ismeri el mindazokat a békeszerződéseket, amelyek a világháború befejezése után jöttek létre. A republikánus Törökországgal nemcsak jóbarátságban akarunk élni, hanem ha lehetőséges, baráti szövetséget akarunk kötni. Jól tudom, hogy Törökország nem aspirál görög területekre és tudom azt, hogy a görög-török surlódások megszűntek Törökország területén, így hát misem áll utiában az őszinte barátkozásnak. Most már erőteljesen fejlődnek a gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok a két ország között és a még függő kérdések elintézése után nem lesz nehéz dolog egy hosszú lejáratú gazdasági és biztonsági paktumot kötni Törökországgal.

Venizelosz ezután kijelentette, hogy Bulgária exportja és importja a szaloniki kikötő igénybevételével nagyban megnövekedett fog elérni. Ami Jugoszláviát illeti, követelni kell, hogy ennek a görögökkel barátságos nemzetnek szabad kereskedelmi utja legyen Szalonikán át. Remélhetőleg legközelebb mindkét fél teljes megelégedésével fognak bejárulni a görög-jugoszláv kereskedelmi tárgyalások.

Ezután kitért a román-görög baráti viszonyra is és annak a reményének adott kifejezést, hogy a görög-román szerződés csirája lesz hasonló és még kimélyültebb megállapodásoknak, amelyek az összes balkáni országokat egymáshoz fogják fűzni.

Ezután üdvözölte a Zeimis-kormányt ama lépésért, amelyet a nyugati államokkal való barátságos viszony érdekében tett. Különösen kö-

szönte az Itáliával való barátsági szerződés miatt. Beszéde végén kijelentette, hogy az Olaszországgal való baráti szerződésnek nem szabad kiéleződnie egy harmadik hatalom ellen. Amikor a trákok kiüldöztése a gyű-

lés után felkereste Venizeloszt, a volt diktátor ezeket mondotta:

— Jól tudom, sokan vannak, akik nem szívesen látják, hogy visszatérem megint a politikai arénába. De nekem ezzel a visszatéréssel történelmi céljaim vannak. Azt mondom és állítom, hogy tartani is fogom, hogy amíg én uralkom leszek, Görögországban nem fog háború kitörni.

Venizelosznak e szavait óriási lelkesedéssel fogadta a kiüldöztetés.

Oroszországnak 145 millió lakosa van

Vallási rajongók, pogányok és félvadak élnek a szovjetben

Moszkva, július 27. A szovjet hatóságok több hónapi munka után most fejezték be Oroszország területén a népszámlálást, amely óriási munkát adott az állami hivatalnokoknak, mert azon százhatvan ezer ember dolgozott megszakítás nélkül. Legutoljára harminc évvel ezelőtt volt népszámlálás Oroszországban és ezáltal minden adat hiányában a hatalmas területen csak nagyon nehezen haladhatott előre az összeírás.

A most befejezett népszámlálás szerint Oroszországnak 144 millió 805000 lakosa van, ami harminc év előtti népszámlálással szemben 40 millió szaporodást jelent. Oroszország két legnagyobb városa közül Moszkvában 2.180.000, Szentpétervárt pedig 1.611.000 ember él. A népszámlálás munkálataival kapcsolatban igen érdekes adatok kerültek a hatóságok

tudomására. Így minszki kormányzó-ság területén egy szektára bukkantak, amelynek tagjai örökös némaságot fogadtak. Az itt élő lakosság eddig teljesen ismeretlen volt még az orosz hatóságok előtt is és mindentől elzárkózva emberektől megkülönböztetve, ugyiszlóván fél vadságban éltek. Az összeírókat ebben a kormányzóságban rendkívül barátságtalanul fogadták és nem akarták megengedni, hogy a hatóság emberei kérdéseket intézzenek hozzájuk. A szektabeliek magatartása már annyira fenyegetővé vált a népszámlálók szemében, hogy ezek csak karhatalom segítségével tudták elvégezni az összeírás munkáját.

Egyéb helyeken egészen primitív emberekre bukkantak, akik minden kultúra nélkül élnek és máig is pogány vallásuk.

A nemzeti kisebbségek küzdelme a Népszövetség pártatlanságáért

Alábbi rendkívüli figyelemre méltó cikket Ammende Ewald dr. az európai kisebbségi kongresszus főtitkára írta.

A népszövetség kisebbségi szekciójának élére a lemondott Colban Erich igazgató helyére a közeljövőben új ember kerül. A küszöbön álló kinevezés kétségkívül a kisebbségi szekcióna vár a legsúlyosabb és legfelelősségteljesebb munka. A szekció vezetőjének személyiségétől szakundásától és objektivitásától függ, hogy az osztály munkája eredményes lesz, avagy terméketlen marad. A kisebbségi szekció új vezetőjének kinevezésénél tapasztaltak, saines a legnagyobb aggodalomra szolgáltatnak okot. A Népszövetségben ugyanis egy idő óta bejolyos tagok részéről az a törekvés észlelhető, hogy a titkárság felelősség teljes tisztességűt olyan jelöltekkel töltsék be, akik bizonyos mértékig mint a tekintetbe jövő hatalmak bizalmi emberei működnek. Nem kétséges, hogy ez a tendencia veszélyezteti a népszövetségi titkárság vezetőinek semlegességét és tárgyilagosságát. Igazat kell adni Martin dr.-nak, a Journal de Geneve szerkesztőjének, aki Colban utódjának kiválasztása körül kitört harc kapcsán felhívja az európai közvélemény figyelmét azokra a veszélyekre, amelyek ebből a tendenciából a titkárság és ezzel az egész Népszövetség munkájára származhatnak.

A veszély fennállását bizonyítják az utóbbi hónapokban történt dolgok. Elejnte a Népszövetség titkársága azon a helyes állásponton volt, hogy a kisebbségi szekció új vezetője csak is egy feltétlenül semleges és a nemzetiségi kérdéssel szemben különös

megértéssel rendelkező személyiség lehet és egy svájci állampolgárt szemelt ki Colban utódjaként. A Népszövetség titkársága a svájci szövetségi kormányhoz fordult avval a kéréssel, hogy ajánljon alkalmas személyiséget az állás betöltésére. Saines azonban a svájci szövetségi kormány által ajánlott jelölt megválasztása nem történt meg.

Közben ugyanis aktuálissá vált Spanyolországnak visszalépeése a Népszövetségbe. Spanyolország a visszalépés fejében igényt támasztott egy magasabb tisztségre a Népszövetség titkárságában. Mivel éppen egy spanyol ember. Azcarate, mint Colban helyettese, hosszú időn át a legkifogástalanabb módon vezette a népszövetségi titkárság kisebbségi szekciójának ügyeit, kézenfekvő volt, hogy az ő kinevezésével az ügy megoldást nyer. Azcarate kinevezése ellen a kisebbségeknek sem lett volna kifogásuk mivel az ő objektivitása és semlegessége közismert. Igaz, hogy a svájci jelölttel elentétben Azcarate olyan ország polgára, amelynek súlyos, megoldatlan kisebbségi problémái vannak, azonban ő mégsem mint Spanyolország delegátusa került volna a kisebbségi szekció élére, hanem mint az előbbi vezető, Colban Erich, éveken át volt helyettese. A spanyol kormány azonban nem egyezett bele Azcarate kinevezésébe, hanem egy aktív diplomátát, Agvir de Carzer madridi külügyminisztériumi osztályfőnököt ajánlotta. Agvir de Carzer tisztviselője és bizalmi embere egy olyan kormányának, amely nyílt ellenfele a kisebbségi jogok megadásának. Ez a kinevezés megrendítené a legszélesebb körök bi-

Tudósok között már megszűnt a vita mind, Banánban találtak a legtöbb vitamint

zalmát a Népszövetséggel szemben, ahol Meilo-Franco brazíliai és Politis görög delegátusok már ismételtelen igen különös módon foglalkoztak a kisebbségi problémával. Ebből a megfontolásból kifolyólag az európai kisebbségek kongresszusainak irodája május végén jegyzéket intézett Sir Eric Drummondhoz, a Népszövetség főtitkárához. Sir Drummond a levél vételét igazolta és a levélváltással az európai sajtó tulnovomó része a kommentárokból a mi álláspontunkat tette magáévá. Ennek ellenére a Népszövetség főtitkára Sir Eric Drummond az alkotmánybiztosította jogával élve, a tanács tagjainak előzetes megkérdezése nélkül hivatalos meghívót küldött Agvir de Carzernek. Egyes hírek szerint Agvir de Carzer már a közeli napokban legkésőbb azonban a szeptemberi kongresszus megkezdése előtt megérkezik Genfbe.

Bármiként álljon is a dolog a tanács részéről mindeddig Agvir de Carzer kinevezése nem történt meg, tehát a mi részünkről újból hangsúlyoznunk kell, hogy ez a kinevezés nemcsak a kisebbségek, de a Népszövetség összes barátainak körében nagy nyugtalanságot fog kelteni. Abban az időpontban, amikor Politis ur a tanács előtt megismétli Meilo-Franco tételét a kisebbségi jog provizórikus jellegéről, olyan állam polgárának kinevezése a kisebbségi szekció élére, amely elvileg tagadja a kisebbségi jogokat, riasztóként hathat a Népszövetség összes barátaira.

Világhírű nyaralók és üdülők

Pensiók, internátusok, leány- és fiúotthonok.

Havi ellátási díj tanulóknak 150 P, felnőtteknek 160 P, mely hetenkinti változtatással négy nyaralóhelyre érvényes. Ezer személy referenciája.

Kérjen prospektust (válaszbélyeg).

Pestalozzi Internátus Iroda
(Fédération Internationale des Pensionnats Européens)
Budapest V., Alkotmány-u. 4. I.
Telef.: Teréz 242-36. Telef.: Teréz 242-36.

Nyaraló és üdülőtelepek:

Magyarországon: Budapest, Siófok, Balatonsződ. Svájcban: Genf, Lausanne, Neuchâtel, Luzern, Montreux, Zürich, Lugano, St. Moritz. Franciaországban: Paris, Deauville, Trouville, Biarritz, Aix les Bains, Grenoble, Evian (genfi tó), a francia Rivierán: St. Raphael, Cannes, Nizza, Juan les Pins, Monte Carlo, Menton. Olaszországban: San Remo, Nervi, Velence, Bordighera, Abbazia, Riccione, Roma, Nápoly, Palermo. Ausztriában: Wien, Zell am See, Linz, Innsbruck, Salzburg, Ischl. Belgiumban: Ostende. Angliában: London, Cambridge, Brighton, Folkestone. Afrikában: Algár, Tunis.

A *gal jelű helyek internátusok, fiú- és leányotthonok, pensionátusok - felnőttek részére is, nyitva egész éven át.

A többi helyek július, augusztus és szeptember hónapban vannak nyitva Társas utazási kedvezmények (25-50%), külön dírtól Postman-kocsik Internátusi díjak Budapestén havi 90 P, külföldön 110 P.

Mottó:
Zongora vétel bizalom dolga

Legnagyobb garancia erre az 58 év óta fennálló

Triska I. cég

cég kitűnő hírneve, mint egyetlen és legnagyobb szaküzlet Erdélyben. — Förster világmárka vezérképviselete.

Zongorák

kapathók hosszabb részletfizetési feltételt mellett is. — Cluj, Strada Saguna 14. — Telefonszám 4-19.

Szenzációs premier

URANIA

mozgó

Szenzációs premier

Harry Piel közkedvelt művész

A Barré cirkusz titka

nagyszerű kalandorfilmében

Monopol Filmcentrál

Az ara ESZ

(London, délraiki ez egészen bizonyos azok a munkákra és a nyára vona Byrd inkább vidéki kutya viszi magával napjaiban paszálatait

Abban az mielőtt még volna a tőm Circle City nek elemet az anarchista kója is. A 3-400 lakos zetet, a tiro posta, templorvos, fogás ismertük a — jó volt, a mindenki m becsület bizt arányban al 1898-iki ar változott. Elj és rendetlen lással gyilkolás ettől kezdések terjedt tyát és a Clán halálos t után rohanó tyáztak. Elve zervet is és a bármit, nem adni, sőt ol visszalopni. Nem tettehe niennem No akkor nevette

Az embe anélkül, hog ember nem egyedül, me megölte a m volna máské szédtema, a megúnták a marságon üs leteiket, de minden lövő kívül kellett következett a sem volt ha nálni, pipájt maga főzött.

Ezen a tél szélzörgette kényszerűsége halálos a télen erre

Perzsa
szövekeléke

— Kun B sauba. Bécs lapok azt a lát egy Pass ahol a köző dezt ellene zel szemben Bélát, bár b nem bocsátó börtönből, átadják a r

Postai
20 % e r

Az aranyláz gyilkos esztendeje...

(London, július 27. Byrd kapitány délsarki expedíciójának könyvtárából egészen bizonyosan hiányozni fognak azok a munkák, amelyek a kutyaszá-
nokra és a kutyák kezelésének tudomá-
nyára vonatkoznak. Könyvek helyett Byrd inkább Arthur T. Waldent, a jég-
vidéki kutya legnagyobb élő szakértőjét
viszi magával, aki az alaskai aranyláz
napjaiban szerezte meg csodálatos ta-
pasztalatait és hozzáértését.

Abban az időben — írja Walden —
mielőtt még az aranyláz megmozdította
volna a tömegeket, a Yukno mentén,
Circle Cityben olyan élet folyt, amely-
nek elemét szívesen elfogadhatta volna
az anarchoista és a newyorki bérház la-
kója is. A városnak nem volt több, mint
3-400 lakosa, nem ismerték az adófi-
zetést, a bíróságot és a börtönt, nem volt
posta, templom, iskola, szálloda, sheriff,
orvos, fogász, ügyvéd vagy pap. Nem
ismerték a lopást, a gyilkosságot, a jó
— jó volt, a rossz — rossz volt és ezt
mindenki megértette. Élet, tulajdon és
becsület biztonságban volt és a büntetés
arányban állt az elkövetett bűnnel. Az
1898-iki aranyláz után minden meg-
változott. Eljött a civilizáció, törvényeivel
és rendtelenségeivel, nevelésével, tulaj-
dással gyilkossággal. Az igazságszolgaltá-
tás ettől kezdve pénzbe került és beteg-
ségek terjedtek el. Megismertük a kár-
tyát és a Chilcoot Pass horriból olda-
lán halálos téli ködbe burkolva az arany
után rohanó emberek konzervekbe kár-
tyáztak. Elvesztettem az utolsó balikon-
zervet is és a nyerteseknek hiába ígér-
tem bármit, nem voltak hajlandók vissza-
adni, sőt olyan jól megőrizték, hogy
visszalopni sem tudtam a konzerveket.
Nem tehettem egyebet vissza kellett
mennem Nomeba új készletekért. Ezen
akkor nevettek.

Az emberek drámákat írtak át akkor,
anélkül, hogy tudták volna róla. Két
ember nem maradhatott hosszabb időre
egyedül, mert valamelyik feltűnően
megölte a másikat. Hogy is történhetett
volna másként? Először elfogyott a be-
szédtéma, a rejtélyes hővidéken, azután
megunták a kártyát, valamilyen szá-
máron összeveszve, megosztották kész-
leteiket, de kölcsönös megegyezéssel
minden lövő és ütőszerszámot a kunyhón
kívül kellett hagyni éjszakára. Azután
következett az a korszak, amikor egyik
sem volt hajlandó a másik tüzét hasz-
nálni, pipájára rágyújtani, mindenki
maga főzött.

Ezen a télen hóba temetett kunyhók
szélzörgette falai között ezer meg ezer
kényszerűségből összekerült férfi mére-
gette halálos gyűlölettel utiársát és ezen
a télen errefelé senki sem nevetett.

Perzsaszőnyegekre,

— Kun Bélát nem szállították Pas-
sauba. Bécsből jelentik: A mai reggeli
lapok azt a hírt közlik hogy Kun Bé-
lát egy Passau felé menő hajón látták,
ahol a közönség hargos tüntetést ren-
dezett ellene. Most érkező távirat ez-
zel szemben azt a hírt közli, hogy Kun
Bélát, bár börtönbüntetése lejárt, még
nem bocsátották szabadon az állam-
börtönből, mert kitoloncoltatás végett
átadják a rendőrségnek

Postai küldeményeknél
20% engedmény!

Hindenburg kijelentette, hogy sohasem volt antiszemita

Berlin, július 27. Hindenburg köz-
társasági elnök tegnap fogadta Mirjam
Sternert amerikai zsidó ironőt, aki a
zsidó-kérdésel kapcsolatban tett fel kér-
déseket előtte. A volt tábornagy, aki
antiszemita hírében állott, kijelentette

az amerikai zsidó ironő előtt, hogy so-
hasem volt antiszemita, annál kevésbé,
mert jól tudja, hogy a zsidók rendkívül
sok jeles embert adtak az emberiségnek
és Németország nagyon is büszke arra,
hogy Einsteint polgárának mondhatja.

A zsidóságnak rendkívül nagy része van
a német kultúra fejlődésében. Ha voltak
is előítéletek a zsidósággal szemben, úgy
ezek a demokratikus Németországban
megszűntek.

Négyszáz hitelező 100 millió lejes követelésétől, a Közgazdaság Bank csődbírósága 75 millió lejt verifikált

ezzel szemben az aktívák értéke alig 30-35 millió lejt tesz ki

(Cluj-Kolozsvár, július 27. Az Uj Ke-
let tud.) A kolozsvári Egyesült Közgaz-
dasági és Jelzáloghitelbank hitelezői kö-
veteléseinek verifikálását ma délelőtt fe-
jezte be a kolozsvári törvényszék csődbi-
rósága. Ezután a bank csődválasztmányá-
nak megválasztására gyűltek össze a tör-
vényszék egyik tarmében a hitelezők. A
betétesek három istán jelölték a csőd-
választmány tagjait, amelyek közül az
első listán Rosin Constantint, dr. Nistor
Virgilt és Ferenczy Adolfot, a második
listán Ujvárosy táblabíró, Negrea Camil
egyelemit tanárt és dr. Fischer Józsefet,
a harmadikon pedig Negrea Camil
professzort, Ferenczy Adolfot és Pop köz-
jegyzőt jelölték.

cin tanácselnök kimondotta, hogy a
csődválasztmány tagjainak megválasztá-
sát éhelasztja mindaddig, amíg a tör-
vényszék nem határoz arról, hogy azok,
akiknek követeléseit a csődbíróság nem
verifikálta, szavazhatnak-e vagy sem.
A verifikálások során a csődbíróság a
másod- és harmadrangú hitelezők köve-
teléseit majdnem kivétel nélkül verifi-
kálta és csupán az ugynevezett elsőrangú
hitelezők követeléseit maradtak hono-
rálatlannak. A bank igazgatóinak és az igaz-
gatósági tagoknak követeléseit dr. Calu-
tiu indítványára csak részben honorálta.

nyek alapján sikerült is moratóriumot
nyernie.
A szappangyár huszmillió lejes igényét
a csődbíróság elutasította s így a cég pol-
gári ultra terelle követelését.

Mintegy négyszáz hitelező jelentette be
igényeit a csődbíróság előtt s a bejelentett
követelések összege százmillió lejt tett
ki. Dr. Calutiu csődtömeggondnok ut-
mutatásai és indítványai szerint a csőd-
bíróság csupán a bank könyveiben is fel-
tüntetett és teljesen tisztázott követelése-
ket ismerte el, amelyeknek összege het-
venötmillió lejtet rugott.

A hetvenötmillió lejes verifikált és az
5-10 millió lejes még verifikálandó kö-
vetelésekkel szemben, a banknak aktívái
30-35 millió lejt tesznek ki, úgyhogy a
hitelezőknek nagyon kevés reménye le-
het arra, hogy követeléseiknek jelentő-
sebb százalékát megkaphassák. Számíta-
ni kell ugyanis arra, hogy az eddigi
négy millió lejt kilevő közjegyzői hono-
ráriummal aránylagosan a két csődtö-
meggondnok költségei és honoráriuma
jelentős részét fogják felemészteni az ak-
tívák értékének.

Augusztusban a németek és angolok repülőversenyt rendeznek az óceánon keresztül

Berlin, július 27. A német közvéle-
mény nagy érdeklődéssel kíséri azokat
a munkálatokat, amelyek az új Zeppelin
óceánrepülésére vonatkoznak. Első pró-
barepülései az új hatalmas alkotmány-
nak augusztusban lesznek és mihelyt a
próbarepülések zavaralanul befejeződnek,
azonnal át fogja repülni az Atlanti-
óceánt. Ezt az érdeklődést fokozza még
az a körülmény, hogy egyazon időben
két új angol léghajó fogja először meg-
kísérni az óceán átrepülését. Anglia
és Németország tehát ebben az esz-
tendőben barátságos, de kétségtelenül
éles versenyre fognak kelni a levegőben
és már most történnek fogadások arra,
hogy ki kerül ki győztesen ebből a kü-
delemből.

legtöbb léghajószerecsényesség onnan
van, mert a hajó bordázata grönge. Ez
okból az „R. 100” bordázata ötöször
olyan erősre fogják építeni, mint a régi
léghajóké.

A próbarepülések alkalmával az „R.
100”-at hat darab Rolls Royce motorral
fogják felszerelni, később azonban ezeket
a motorokat ki fogják cserélni Diesel-
motorokkal. Az angol léghajó négy nap
alatt akar eljutni Indiába, három nap
alatt Kanadába és nyolc nap alatt Ausztrá-
liába. Dr. Eckener viszont azt hiszi,
hogy az ő léghajója a Berlin-Tokio utat
négy nap alatt tudja megtenni. Ha az an-
gol léghajó beválik, nyomban üzembe
helyezik és behatítják az Anglia—Egyip-
tomb—India turára.

sonlit. Az alsó emeleten a legénység fül-
kéi vannak, innen mint egy grönzön,
keltős lépcső vezet az utasok kabinjaikhoz.
Az alsó emeleten két sáta-fedélzet van,
tánc cölökre, azonfelül egy büfé ötven
székkel. A kabinok két-két személy szá-
mára vannak berendezve. Az egyik eme-
leten két balkon és egy dohányzó áll az
utasok rendelkezésére. Nagyszerű vilá-
gító eszközök, fűtőtestek, konyha és toa-
lett szobákkal gondoskodtak az utasok
kényelméről. Mint az előkelő hotelekben,
itt is bizonyos időközönként pontosan
fognak szervizrozni. Délután öt órakor
jazzband zene mellett az óceán fölött
éppúgy fognak táncolni, mint bármelyik
elegáns londoni bárban.

— Hatszázhuszonhárom angol hajó
süllyedt el a múlt évben. Londonból
jelentik: Újabb statisztikai kimutatás
szerint a múlt évben 623 angol hajó
süllyedt el, amelyeknek ürtartalma
992,069 tonnára rugott.

Első romániai orth. izr. leányotthon és internátus

Szeptember hó 1-én nyílik meg Oradeán (Nagyváradon) külföldi mintára a város központjában, parki oázis, szép kertes, ur magánházaiban internátusom, intelligens szülők leánygyermekel részére.

Olcsó ellátás, szigorú családi nevelés, elsőrangú tandíri felügye-
let, kézimunka, zene és idegen nyelvek — kitérő referenciák.
Komoly érdeklődőknek prospektust küldünk. Jelentkezések foytán a folyó évre
már csak korlátozott számban vétetnek fel növendékek. — Kérem az
ezutáni jelentkezések mielőbbi eszközését.

Schwartz Menyhértné, Oradea
(Nagyvárad) Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 2. szám

Vegyileg fest, tisztít CZINK, Cluj.

Postai küldeményeknél
20% engedmény.

vita mind,
vitamint

rel szemben,
iai és Politis
r ismételten
alkoztak a ki-
Ébből a meg-
európai ki-
ának irodája
intézett Sir
Népszövetség
mond a levél
érváltsással az
része a kom-
antunkat tette
re a Népszö-
Drummond
jogaival él-
őzetes meg-
rnek meghívót
rnek. Egyes
arzer már a
b azonban a
megkezdése

hog a tanács
r de Carzet
meg. tehát a
ngsultvoznunk
nemcsak a
övetség ösz-
narv nyug-
oban az idő-
ur a tanács
to tételét a
is jellezéről.
kinevezése a
amely elvi-
ogokat, riasz-
tség összes

s üdülők
leány- és
anulók-
tteknek
nkinti
gy nya-
yes. Ezer
ciája.
aszbélyeg).
us Iroda
ats Európai-
u. 4. l.
Teréz 242-36.

elepek:
Siofok, Bala-
sanne, Neu-
h, Lugano,
Paris, Deau-
les Bains,
rancia Rivie-
za, Juan les
Olaszország-
nce, Bordig-
a, Nápoly,
Zell am See,
h. Belgium-
ndon, Cam-
Afrikában:

és leány-
szere is, nyitva
szeptember hó-
ke. Vezemények
személyi díjak

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánág zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— Lefokozzák és számúzik a portugál forradalomban résztvevő tisztet. Lisszabonból jelentik: A minisztertanács elhatározta, hogy azokat a tisztet és tisztviselőket, akik közvetlenül részesei voltak a legutóbbi forradalmi mozgalomban, felelősségük mértéke szerint lefokozzák vagy számúzik, illetőleg kényszerintézkedési helyet jelölnek ki részükre. Azokat a tisztet, akik a mozgalomban semlegesek maradtak, félzsolddal rendelkezési állományba helyezik. A mozgalomban részes tiszteteket a hadseregből elbocsátják és számúzik a közkegyelmeig eddig háromévi kényszermunkára a gyarmatokba küldik. Azokat, akiknél robbanóanyagot találtak, Timorba deportálják.

— Nyomorában betörést követett el és felfedeztetésekor mellbelőtte magát egy budapesti állás nélküli tisztviselő. Budapestről jelentik: Ma a Tüzér-utca egyik házában megrázó tragédia történt. Egy furcsa kinézésű idegen behatolt Kohn Frigyes lakásába, ahol Kohn fiatal leánya otthon tartózkodott. A fiatal lánynak feltűnt a fiatalember viselkedése és kérdőre vonta, hogy miért hatolt be a lakásba. Erre az ismeretlen revolvert rántott és a lányra szegezve ráordított, hogy meg ne mocsanjon, mert agyonlövi. A lány azonban nem ijedt meg a férfi fenyegetéséitől, hanem kirántva kezéből a revolvert, dulakodni kezdett vele. Hosszu közelharc után a lánynak sikerült kiugrani a szobából és a betörőre zárta az ajtót. A lány hamarosan segélykiáltásokkal fellármázta a házat. Mire a kiáltásokra segítség érkezett a betörő mellbelőtte magát. A mentők a kórházba szállították, ahol bevallotta, hogy Herzog Filop harmincéves állás-talan tisztviselő, aki nyomorában követte el tetteit. A szerencsétlen ember állapotja életveszélyes.

— A Zeiré Mizrahi szervezeti helyi csoportja a legutóbbi közgyűlése alkalmával elhatározta, hogy visszaállítja a talmud-tanfolyamot és már holnaptól kezdve minden szombat délután 11-től 12-ig talmudelőadások lesznek a nagytemplom udvarán lévő Bet Hamidrasban. Érdeklődőket szívesen lát a Zeiré Mizrahi vezetősége.

— Huszonegy millió műtárgyat vittek ki Amerikába. Londonból jelentik: Angol művészeti szakértők kiszámították, hogy a háború befejezése óta huszonegy millió különböző műtárgyat szállítottak el Amerikába, egyedül Angliából. Emiatt Angliában törvényi kérenek arra nézve, hogy nagyváltékú műtárgyakat ne lehessen kivinni az országból. Amióta az országban, mert számos történelmi értékű műtárgy Amerikában már eddig is tönkrement. A száraz amerikai klíma és a múzeumok túlságosan erősen fűtött termek ártanak nagyon. Különösen pedig a képek mennek emiatt tönkre. Még nagyobb kárt szenvednek a meleg miatt a kézírások, műsztrációk, fadiszitmények, amelyeket amerikai múzeumok vásároltak össze Angliában. E mellett sok érdekes műtárgy és könyvet fedeznek fel Amerikában is. Így például egy bestoni varrónőnek, akinek a padlásán egy ládában már csak néhány könyv volt és nyomorában azokon is tulakart adni, az egyik könyvéért egy könyvkereskedő nem kevesebb mint 14.000 dollárt ajánlott fel. A könyv ugyanis Poe Allan Edgar „Tammerlane” művének első nyomású példánya volt. A könyvkereskedő jó üzletet kötött, mert néhány héttel később egy műgyűjtőtől háromszoros árat kapott az értékes könyvért.

Buziási „Phönix”-ásványvíz

borvíz gyógyvíz

Főlerakat: Cluj, Strada Vladimirescu (Mikes Kelemen-utca No 18)

Kanada és Ausztrália kormányai nem engedik letelepíteni az angol munkanélkülieket

LONDON, július 27. Ismeretes, hogy az angol kormány az angliai munkanélküliség levezetésére a munkaügyi hivatal útján tervezeteket dolgoztatott ki, melynek alapján a munkanélküliek egy részét a dominiumokon helyeznék el. Az angol kormánynak ez a terve a dominiumok kormányai körében kedvezőtlen visszhangra talált. A kanadai miniszterelnök helytelennek tartja az angol kormány tervét, tekintettel a kanadai bányáipar kedvezőtlen helyzetére. Ausztrália miniszterelnöke, Bruce, pedig kijelentette, hogy lehetetlen, hogy az angliai munkanélküliség problémáját egyszerűen Ausztráliába telepítsék át, mert hiszen Ausztráliának is megvan a tekintetben a maga gondja.

Anglia nem enged partraszállani egy newyorki milliost

Harry Thaw 22 évvel ezelőtt drámai körülmények között megölte a csásbitót

London, július 27. Nem mindennapi eset játszódott le a napokban a nagy angol kikötővárosban: Southamptonban, ahol az angol hatóságok nem engedték partraszállni Harry Thaw newyorki milliost. Thaw erre Cherbourgban szállt európai szárazföldre és London helyett Párisba ment szórakozni, de viszont nem utolsó dolog az sem, hogy az angolok miért tagadták meg a partraszállási engedélyt Harry Thawtól. Röviden azért, mert a milliomos 22 évvel ezelőtt gyilkosságot követett el Newyorkban, amely akkor az egész világon nagy feltűnést keltett. A southamptoni hatóságok szigorú életre galvanizálta az elfelejtett rémregényt és Thaw élettörténetét, amit nagy vonásokban a következőképpen lehetne összefoglalni:

Pont huszonegy évvel ezelőtt, egy meleg júniusi éjszakán, a Madison Square tetőkertjén egy bohózat előadása közben egyszerre csak fölállott egy karsu ifjú, aki a feleségévelült egy asztalnál és átment a szomszéd asztalhoz, amelynél egy iavakorabeli tipikus vivő szívtá a szivarját.

— Elcsábította a feleségemet, ezért most lelovom! — mondta — és le is lötte.

A gyilkos Harry Thaw volt, a meggyilkolt ember pedig Stauford White Thaw revolvere többi golyóját a levegőbe lötte, aztán visszament a feleségéhez, akinek ezeket mondotta:

— Édesem, azt hiszem, megmentettem az életedet.

Néhány órával ezelőtt Thaw, a penszilvániai vasutak milliomos igazgatójának 28 éves fia feleségével, Evelyn Nezhit volt kóristánóval a Café Martinban érkezett. Egyszerre csak a helyiségbe lépett White, aki régebben az asszony »protektora» volt, Evelyn megremegett a látásra és azt írta egy darabka papírra:

— A piszkos kutya itt van.
Thaw elolvasta a cédulát, nagyon izgatott lett, de nem szólt semmit. Később aztán elmentek a tetőkertre, ahol a tragédia lejátsszódott.

Hat hónapra rá a törvénytörés fogházában ült Thaw. Nezhit kisasszonyról pedig tudták, hogy már 16 éves korában modellnek jött Newyorkba vidékről. White, aki akkoriban Ame-

rika legnagyobb építészé volt, megismerkedett vele és barátnőjévé tette. Két évre rá Thaw feleségül vette Párisban.

A tárgyalás folyamán Thaw védői bebizonyították, hogy White hivatalos nőcsábítót volt. A Madison Square Garden tornyában, amelyet ő maga épített, volt egy nagyon eldugott műterme. Ott rendezte tivornyáit, amelyekhez szegény szép lányokat hívtatott meg, akiket aztán akaratának alávetett. — Olyan bacchanáliákat rendezett ottan, amiről eddig még csak nem is hallottak. Egyszer adott egy vacsorát, amelynek fő attrakciója óriás kuglóf volt. Amikor ezt fölvtágták, felváltva kis táncosnő ugrott ki belőle, akiknek körében gyönyörű szép kis leánya modellre vetkőzött remeggett. A rendőrség tudott ezekről a dolgokról, de nem mert kikezdeni Whitevel, akinek igen nagy volt a politikai befolyása is.

A pör majdnem három hónapig húzódott s az esküdtek nem tudtak egyhangú igazmondásra jutni. Kihirdették a verdiktjüket, amely kimondta a nem bűnös azon a címen, hogy a tett elkövetésekor nem volt ura az öntudatának. Erre aztán Thawt a bolondok házába zárták, ahonnan hat év múlva elszökött Kanadába. Közben a feleségének az élete utolsó tragikus fordulóra jutott. Elvált volt férjétől s új házasságra lépett és tönkrement. Kétségbeesésében moriumot vett be. Nem halt bele. Három évvel később újra öngyilkos kísérletet tett. Most pedig az a hír járja, hogy Harry Thaw újra elveszi, vagy mint sokan mondják, már el is vette.

Ez annak a férfinak a története, akinek az angolok nem akartak földjükre eresztetni.

— Ausztráliában — havazott. Londontól jelentik: Sidneyből érkezett táviratok szerint Ausztráliában a tartós esőzés nagy áradásokat okozott, amelyek különösen a vasuti vonalaknak ártottak. Arról is beszámoltak jelentések, hogy havazott és a hó magassága elérte a 30 centimétert.

Szépség, fiatalság titka

az arc bőr helyes ápolása. — Ez pedig csakis kizárólagosan a világhírű „Mária szeplő-crém”-mel érhető el. Száraz és zsíros krém, ár a 35 lef. Pude: 20 és 35. Szappan 18 lef. Postán is megrendelhető. 10 lef. felelő portómentes szétküldés. Mindentűl kapható. Főlerakat Császárvárosi Gyógyintézet. Tg.-Mures

— Eljegyzés. Katz Ilon Nagykároly és Lób Lajos Kolozsvár jegyesek. (Mindem külön értesítés helyett.)

— Letartóztatták Gorjimegye íróda főnökét, mert hamis okmányokat szállított Barbu Jonescunak. Bukarestből jelentik: Bubi Sadoveanut, Gorjimegye főnökökét letartóztatták, mert hamis személyi okmányokat szállított a Károly-puccsterv alkalmával szerepelt londoni Barbu Jonescunak, akit tulajdonképpen Marcel Leibovicinak hívnak. Sadoveanu hírszerint 2 millió lejt kaott a hamis okmányokért. Vele együtt 4 parasztot is őrizetbe vettek, akik ebben az ügyben hamis tanúként szerepeltek.

— Értesítés. Févedések elkerülése végett Friedländer Mendel rabbi értesíti ismerőseit, hogy leányának házassága július 31-én lesz Olaszliszskán. Mindazok a hívek, akik nem kapták meg idejében a meghívót, ezuttal kéretnek, a szombat délutáni Varsujelen való megjelenésre a Str. Baron L. Pop 9. szám alá.

— A legújabb párisi divat. Minden divat, anélkül izlés és ötlet nyilvánul meg. Párisból indul hódító útjára. A csín, a kedvesség, a sziporkázó eszrit hazáia ez a város, ahonnan azonban nemcsak ruházatkodási építkezési ötletek szállnak világgá nemcsak elegáns típusai a különböző járműveknek, nem csak külsőségek jönnek Párisból, hanem a konvhamivészeti újdonságai is. Tudjuk, a francia konvhánál változatosabb, finomabb mint csiklandóbb ételeket sehol a világon nem készítenek. A francia szakács és a francia cukrász tempót diktál mindenütt, ahol szült helyeznek arra, hogy az elkészített ételek izsek és jók legyenek, hogy a gyomrot ne terheljék, hanem inkább üdítsenek, vagy fokozzák az étvágyat. A legújabb párisi szakács és cukrászdivat — a banán. A párisi előkelő vendéglőkben és cukrászdákban, de a kisebbkaliberű ilyen helyeken a legkülönbözőbb módon elkészített frissítőket, előételeket, sandvicheket, csokoládésrudakat, pondgokat tortákat szervíroznak banánból. A párisiak ugytalálják, hogy banánnal frissítéket, kellemesebb és egyben táplálóbb desszert nincs a világon. Minthogy Párisban a banán elég olcsó, ezt az élvezetet bárki megengedheti magának. Újabban néhánynapos kurzusok nyíltak a város különböző háztartási iskoláiban, hogy legalább harminc féléle módon tudják elkészíteni a hamánt. A párisi divat már meghódította a Nyugat nagyobb városait is és Berlinben szintén divattá lett a banántorta és a banánpudding, amely egyetlen olyan házból nem hiányozhat, ahol a házi asszony szült helyez konvhájának reputációjára. Bukarestben egyelőre csak banánpuddingot szervíroznak az előkelő helyeken, de legközelebb már ugyanazokat a desszerteket lehet kapni a mi fővárosunkban, mint Párisban.

Pályázati hirdetés.

Az oradeai zsidó liceum iskolai zottsága pályázatot hirdet a liceumi igazgatói, valamint egy helyettesnari állásra. A pályázóknak meg kell felelniök mindazoknak a követelményeknek, melyeket a magánoktatási törvény előír. Az igazgatói állás kizárólag izraelita vallású egyénnel tölthető be. A helyettesnari állásra azok pályázhatnak, akik képesítéssel bírnak a következő tárgyak valamelyikére: földrajz, történet, természettudomány, fizetés a törvény szerint. Az esetleges megválasztás érvényességéhez a minisztérium jóváhagyása szükséges. A kért felterelt pályázati kérvények 1928 augusztus 16-ig dr. Kabos Béla liceumi bizottsági elnökhöz (Oradea, Bul. Reg. Ferd. No. 2. küldendők

Thornbe szló

Osló, július 27. leg szótioszóló tudom most már eg csufos kudat ményeképen. Isággal el k via mépek h mentárisabba tagjai ellen.

Értekez az segtelenebb E nap folyamán ta di Milano jó kikötésén mélyzot sem holmu olasz néhány hírlak len a kikötés

A kikötés szuronyos senkit sem hajó felélt

Végül is az kocost toltak, jai feltűnés dultak Norvé Svédországba

Az olasz e után nem sok hidropónon pitány, akik együtt a nor teltel fogadók Nagy lelke lamokban az szerint a Kr mely a bajba vü mémet ha menterte a le tászfőfőtől.

Ugyanis a vitotta a né től né

A német luxi pesti társaság jai tanulmány

Osló, július 27. nak az ajtaj utaznak, állit Mussoini pa tagjainak sen ni Skandiná nata egyébké megállani az norvég és sv keseredettebb ellen és így A svéd és n most is állant Stockholm, lány azon né

hogy Amu fellevés ell év múlva, fog kerü

Valószínűleg Ferenc József zón szállított le kívül bővelke nek annak há fogják kíséret földre oljussa lyek is vannak Az orosz k beletörődni a képen elkünt indított utnak fedélzetén töb érkezett King ben, amely s delt, befutott.

Prága, júli galommal meg sáról, aki Nol csehslavok tá fesszor ugyan Itália hajótör nyilatkozatott Nobile táborn Spitzbergakon

Megszűnik kellemetlen izzadása, ha Höfer 3. számú porát használja

A hazatérő Nobileéknek el kell rejtőzniük a skandinaviai nép haragja elől

Thornberg ünneplése. Nem adják fel Amundsen fellelészének reményét. Egy cseh-szlovák professzor súlyos vádjai Nobileék ellen. A Krasszin újabb bravurja

Oslo, július 27. Nobile dicsősége végleg szétfolyt. A kaland, mely világra szóló tudományos felfedezésnek indult, most már egész bizonyossá várt, hogy csufos kudarcba fulladt, amelynek eredményeképpen Nobilenek és társainak valószínűleg el kell rejtőzködniük a skandinaviai népek haragja elől, mely egyre elemmentárisabban tör ki az olasz expedíció tagjai ellen.

Elnök az ellenszenvvel egyik legkötvetlenebb bizonyíték, hogy a tegnapi nap folyamán Narvikba megérkezett Citta di Milánót senki sem fogadta és a hajó kikötésénél még a narviki hajószemélyzet sem segédkezett, csupán a stockholmi olasz követség egyik képviselője, néhány hirdető és fényképész volt jelen a kikötésnél.

A kikötés után a hajó lépcsőjéhez szuronyos tengerészt állítottak, aki senkit sem bocsátott fel a hajóra. A hajó fedélzetén egyetlen lélek sem mutatkozott.

Végül is az olasz hajóhoz egy vasúti kocsi telt, amelybe az expedíció tagjai felültek nélkül szállítottak be s elindultak Norvégia felé, amelyen keresztül Svédországba utaznak.

Az olasz expedíció tagjainak elutazása után nemcsak a Marina nevezetű olasz hadróplán megérkezett Thornberg kapitány, akit expedíciójának tagjaival együtt a norvég közönség tüntető szeretettel fogadott.

Nagy lelkesedést szült a skandináv államokban az a legújabb jelentés is, mely szerint a Krasszin orosz jég-törő hajó, a mely a bajba jutott Monte Corvantes nevű német hajó segítségére sietett, megmentette a lefektetett luxuszórást a katasztrófától.

Ugyanis a Krasszin buvárija megjavította a német hajót és a jéghegyektől kapott léket betömte.

A német luxushajón egy hat tagú budapesti társaság is utazott, amelynek tagjai tanulmányi kiránduláson vettek részt.

Oslo, július 27. Azoknak a vonatoknak az ajkaját, amelyekben Nobileék utaznak, állítólag lepecsételték, mert Mussolini parancsa szerint az expedíció tagjainak senkivel sem szabad szóbaállani Skandinávia területén. Nobileék vonata egyébként csak éjszakanként fog megállni az egyes állomásokon, mert a norvég és svéd nép hangulata egyre elkeseredettebben feszül Nobile tábornok ellen és így tüntetésektől lehet tartani. A svéd és norvég sajtó egyébként még most is állandóan izgat Nobileék ellen.

Stockholm, július 27. Hansohn kapitány azon nézetének adott kifejezést,

hogy Amundsen, minden ellenkező jelzés ellenére életben van és egy év múlva, amikor kitavaszodik, meg fog kerülni Gulbauddal együtt.

Valószínűnek tartja, hogy Amundsen a Ferenc József földtől északra eső jégmezőn szállt le, amely vidék valóban rendkívül bővelkedő s így telen át megélhetnek annak husából. A tél folyamán meg fogják kísérni, hogy a Ferenc József földre eljussanak, ahol emberlakta helyek is vannak.

Az orosz kormány szintén nem akar beletörődni abba, hogy Amundsen végképen elhagyta és három új jég-törő hajót indított utná a Sarki tengerre. Az első, fedélzetén több repülőgéppel, már meg is érkezett Kingsbayba. A Malgyn ellenben, amely súlyos sérüléseket szenvedett, befutott az arhangelski kikötőbe.

Prága, július 27. Prágában nagy izgalommal beszélnek Behounek tanár sorsáról, aki Nobile expedíciójának egyetlen cseh-szlovák tagja volt. Behounek professzor ugyanis amikor a Krasszin az Itália hajótöröttjeit megmentette, olyan nyilatkozatot tett, amely súlyosan sértő Nobile tábornok személyére nézve. A Spitzbergákon tudják, hogy az olaszok

többiben rá akarták bérni a cseh tanárt kompromittáló nyilatkozatának visszavonására. Behounek tanár azonban ennek a kívánságnak nem tett eleget és azóta szakadatlanul feszült viszony volt közöttük és Nobile tábornok között. Amikor az expedíció tagjait a Narvikba induló Citta di Milano fedélzetére szállították, a barátságatlan viszony ellenére is Behounek szintén felszállt az olasz hajóra, hogy minél előbb Olaszországba érkezzen, ahol a nővére várta, akivel azután haza akart utazni Prágába. A

cseh fővárosban nagy izgalommal tárgyaltak arról, hogy Behounek tanár egy szó életjelt nem adott magáról, mióta a Citta di Milano fedélzetére lépett. Ebből a jelenségből sokan arra következtettek, hogy a professzort az olaszok terrorizálják.

Stockholm, július 27. Ma reggeli távirati jelentés szerint az Italia megmentettjeinek vonatát tegnap este hozzácsatolták a Narvik—Kirunai személyvonathoz s a vonat 20 km-es norvégiai ut

után átlépte Kiruna felé a svéd határt. A narviki Ofotens Tindene közlése szerint az Itália hajótöröttjeinek vonatja Kiruna—Östersund—Kistinehamn—Motala vonalon a malmöi svéd állomásra utaznak, ahonnan svéd területre átviszik őket dán hajóval Koppenhágába.

Oslo, július 27. A Braganza gőzös várja a Citta di Milano visszatérését Kingsbayba, hogy együttesen hozzá kezdjenek újból az eltűntek kutatásához. A Ferenc József föld körül a jégviszonyok miatt augusztus 10-e előtt nem lehet kutatni, de a Spitzbergák délkeleti részén vannak még át nem kutatott pontok.

A svéd kormány 10000 koronás díjat tűzött ki Malgreen holtteste feltalálásának s a norvég kormány ugyanannyi annak, aki a Latham repülőgépet megtalálja.

Liberális képviselők meg akarják bukztatni az igazságügyminisztert, ha tovább bolygatja a petróleum-panamát

Egyre szélesebb köröket kompromittál a panama-botrány vizsgálata

(Bucuresti-Bukarest, július 27. Az Új Kelet tud.) A Dambovita-megyei milliárdos panama botrány minden eltussolási kísérlet dacára nap-napután érdekesebb részleteket hoz napvilágra. Mint azt már jelentettük volt — a panama kiptattanása elsősorban a liberális párt kebelén belül váltott ki különös emóciókat, mert nemcsak a párt dambovita megyei szervezete, de több magasabb pozíciójú politikai neve is belesodródott a botrány magasra csapó hullámaiba. Stelian Popescu igazságügyminiszter lapja, az „Uniuersul” feltűnő terjedelmű cikkeiben szellőztette az állami petróleumföldeknek magánosok által való kiaknázását, ami viszont Popescu ellen lázította a liberálisokat és Irimescu-Cândești dambovita képviselő, akit ugyancsak megdézsett a vizsgálóbíró, nyilvánosan pofonokkal fenyegette meg az igazságügyminisztert.

Tény az, hogy a liberális párt magasabb érdekeire való tekintettel lassan nemcsak az „Uniuersul” hallgatott el, hanem különösképpen a többi fővárosi la-

pok is beszűntették a botrány részleteiről való cikkezést. Már már ugylátszott, hogy a panamát sikerült teljesen eltussolni, annál is inkább, mert az ipar és kereskedelemügyi minisztériumhoz egy másuttól érkeztek be a gyanúsítottak levelei, amelyekben ezek visszacedálják az államnak a jogtalanul, hamisítások segítségével birtokbavett és kiaknázott petróleumföldeteket. Mint azonban a „Cuvântul” jelelni, Enescu vizsgálóbíró a botrány körül lezajló politikai vihartól függetlenül tovább folytatta a vizsgálatot, a mely szenzációs adatokat hozott napvilágra.

A vizsgálóbíró ugyanis az egyik, az ügyben leartóztatott főtisztviselőnél megtalálta a kormány egyik tagjának levelét, amelyben a miniszter egy rokona érdekében intervenciát petróleumföldek ügyében az iparügyi minisztériumnál. A lap szerint ez a kompromittáló levél Stelian Popescu igazságügyminiszter kezébe került, aki megtagadta a levél visszajuttatását kompromittált kollégájának. Ez a

miniszter most élénk agitációt fejt ki Stelian Popescu ellen és hír szerint egy több képviselőből álló delegáció kereste fele Duca belügyminisztert, akinek felhívták a figyelmét arra, hogy az igazságügyminiszter ellen — hacsak meg nem változtatja magatartását — nyílt demonstrációt rendeznek a parlamentben. Irimescu-Cândești képviselő interpellációt jelentett el a botrány ügyében, de a kormány, hogy a botrányt megakadályozza, elrendelte az interpellációk törlesztését a rendkívüli szesszió programjáról. Ugyancsak a „Cuvântul” írja, Pisaru inspektor az ipar és kereskedelemügyi minisztériumnál megtartott vizsgálat során a panama botrányos részleteire derített világosságot. Így kiderült, hogy egy ügyvéd 4 millió lejes honorárium ellenében nyilvánosságra adta a minisztérium egy bizalmas aktáját. A büntérszek listája egyre növekszik és azon a lap szerint magas pozíciójú politikusok szerepelnek. A „Cuvântul” a közeli napokra szenzációs leleplezéseket ígér.

A hamara és a szenátus megszavazta a stabilizációs törvényjavaslatot

Bratianu Vintila a kamara ülésén kijelentette, hogy Románia respektálja a kisebb gékre vonatkozó nemzetközi szerződéseket. Titulescu tapsolt Bratianu Vintilának

(Bucuresti-Bucarest, július 27. Az Új Kelet tud.) A parlament ma délelőtti ülését 10 órakor nyitotta meg Saveanu elnök. Bratianu Vintila, Duca, Argetoianu, Lapadatu, Mrazec és Cipariu miniszterek jelenlétében.

Elnök kéri, hogy a képviselők interpellációikat majd a pénzügyi javaslatok letárgyalása után terjesszék be.

Ezután a Ház áttér a stabilizációt előkészítő javaslat tárgyalására.

Oromolu előadó felolvassa a törvényjavaslatot, amelyet elfogadásra ajánl.

Papacostea a néppárt nevében deklarációt olvas fel, kijelentve, hogy pártja

örömmel veszi tudomásul, hogy a kormány végre a stabilizáció útjára lépett, amelyet a néppárt már 1922-ben nagyszabedényi kongresszusán programjába illesztett.

Hosszasabban ismerteti az Averescu pártnak a stabilizáció megvalósítására kifejtett törekvéseit, majd kijelenti, hogy megszavazza a kölesönt, ha a kormány fentartotta magának azt a lehetőséget, hogy a nagyobb kölcsöntől vissza is lépessen és a kiegészítő előleget önálló köl-

lön kölcsönnek tekinthesse. Különböző észrevételek vannak a háborúellenes címletek revalorizálására vonatkozólag.

Báró Jósika János képviselő konstatálja, hogy az ország összes pártjai helyesnek és szükségesnek tartják a stabilizációt és a kölesönt, de a javaslatokat csak úgy áll módjában megszavazni, ha a kormány végre megoldja a kisebb-ségek kulturális kivánságait.

Constant Georgescu kormánypárti jogi szempontból foglalkozik a javaslatokkal, majd annak a reményének ad kifejezést, hogy Németország be fogja látni, hogy nem mondhatunk le a békeszerződésben biztosított jogainkról és támogatni fogja a stabilizálást.

Dr. Róth Ottó, a német párt nevében sajnálatának ad kifejezést, hogy a stabilizálás problémáját a politikai pártok küzdelmeiből nem lett megkímélve. Ugyancsak hangsúlyozza a kisebbségek óhajainak fontosságát.

Oromolu előadó ismerteti Románia valutaproblémáját a háború óta. Konstatálja, hogy

a stabilizálás már valójában meg is

történt az utóbbi években. A jegy kibocsátási plafon áttörése szükséges az áremelkedések megakadályozása végett. Fontos az, hogy a Banca Nationalának fedezete lesz az új kibocsátásokra.

Bratianu Vintila miniszterelnök válaszul az elhangzott bírálatokra. Konstatálja, hogy az ország egysége a lejstabilizáció szükségességét illetőleg. Foglalkozik a különböző politikai pártok állásfoglalásával és a néppártnak válaszulva kijelenti, hogy nem lehetett a lejt 1500-as font sterlinges árfolyamon stabilizálni, mint az néhány év előtt tervebe volt véve.

Alaptalan az a vád, hogy elkésett a stabilizálással, jól előkészítették a mai helyzetet és most csak a tényleges helyzet konkretizálása van hátra. Ami a kisebbségek kivánságait illeti, a miniszterelnök rámutatott arra, hogy Romániát kötik nemzetközi szerződésai, amelyeket a maguk egészében respektál.

Az elégedetlenségek az államnak a háború utáni helyzetéből folynak és ez a helyzet napról-napra enyhül.

Ami a Franciaországgal a háborús adósságok rendezésére kötött egyezményt illeti, Bratianu hangsúlyozza, hogy morális kötelességünk rendezni ezt a dolgot azzal az országgal, amely bennünket legjobban segít. Köszönetet mond Titulescunak a külföldiekkel kötött egyezményeknél nyújtott támogatásáért. (A kormány-part élte Titulescut.)

Ismereti a pénzügyi tárgyalások történetét, majd elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Elők szavazásra teszi föl a kérdést, mire a kamara ugy általánosságban, mint részleteiben megszavazza a stabilizációs törvényjavaslatot.

A szenátus ülése Bratianu Vintila előterjesztette a képviselőházban mai megszavazott öt javaslatot. A Bonta-

siu felolvasta azt a nyilatkozatot, amit Paacoste a képviselőházban, majd Gyárfás Elemér a magyar és német párt nevében ismételte meg Jósika báró nyilatkozatát. A többség ezután megszavazta a javaslatot.

Bucuresti-Bukarest, július 27. Az Adeverul hangsúlyozza, hogy a kamara ma délelőtti ülésén Bratianu Vintila beszéde alkalmával két ízben Titulescu adott jelt a tapsra, először a kisebbségi problémánál, másodsor a pénzügyi egyensúly említésénél. Viszont a miniszterelnök igen meleg szavakkal emlékezett meg a külügyminiszter külföldi munkáiról. Politikai körökben ezek után biztosra veszik, hogy Titulescu, aki egyébként ma hosszú audienciát jelent meg a régensztanács előtt, elalott lemondási szándékától.

értékű másik leletre bukkantak, amelyhez fogható idáig még Konstantinápolyban sem találtak. Érdekes, hogy a bizánci kor irodalma teljesen hallgat erről az építményről, pedig az már monumentálisánál fogva is joggal tarthatott számot az érdeklődésre.

Ez a lelet nem más, mint Theodosius császár diadalív, amelyen Honorius és Arcadius szobrai állottak. A diadalívet Krisztus után 567-ben a nagy bizánci földrengés pusztította el és most az angol expedíció a diadalívet rombadólt darbjait pontosan ugyanabban a helyzet-

ben találta meg, ahogyan azok a földrengés után széthullottak. Ugy látszik, hogy ezt a diadalívet a bizánci császárok romokban hagyták feledni. Az angolok most megkísérik rekonstruálni a diadalívet és annyit már is sikerült megállapítani, hogy négy óriási oszlop támasztotta alá az építményt, amelyeknek mind egyike másfél méter átmérőjű volt és az oszlopokat datolyapálma-levelek díszítették. Az egész ív a leggyönyörűbb díszítésekkel és faragásokkal van valóssággal elhalmozva és ezek szimbolikus jelentősége is nagyon érdekes.

Hatszáz ezer lejt megtaláltak a két évvel ezelőtt történt marosvásárhelyi bankrablás zsákmányából

(Tg.-Mures-Marosvásárhely, július 27. Az Uj Kelet tud.) A két évvel ezelőtt elkövetett szenzációs bankrablás esütőrtökön leleplezett tettesek ügyében pénteken tovább folytatták a nyomozást a marosvásárhelyi ügyészségen. A vásárhelyi hatóságok teljesen érthetetlenül, minden felvilágosítást megtagadnak a nyomozás adataira vonatkozólag és ezért a közönség körében a legkülönbözőbb hírek keringenek a letartóztatásokat illetően. Ilyen téves híradás alapján közöltük tegnap reggeli számunkban azt a hírt, hogy Muntean Ionnal és Biró Józseffel együtt Horváth Tibor volt baktisztviselőt is letartóztatták. A hírt, amely a vásárhelyi hatóságok érthetetlen hallgatása miatt kerülhetett csak tévesen az Uj Kelet hasábjaira, készséggel rektifikáljuk. Horváth Tibor nevének csak két évvel ezelőtt emlegették a bankrablásal kapcsolatban, de a rendőrség történet akkori kihallgatása után azonnal szabadlábra is helyezték.

Az ügnyek újabb fejleményei során a rendőrség a már szabadlábra helyezett Muntean Ionant újra letartóztatta és kihallgatását az állandó vallatásban lévő Biró József nyilatkozatai alapján újra megkezdték.

Péntek délelőtt a vizsgádbíró ügy Biró, mint Muntean előtt kihirdette a vizsgáti fogság elrendelését.

A nyomozásról szórványosan kiszivárgó hírek szerint a két letartóztatott bűnösége minden kétségen felül bebizonyosodott. Birónál ugyanis különböző bankok betétkönyveit találták meg.

Biró három kolozsvári bankkal állt összeköttetésben, amelyeknél jellege alatt 600.000 lejt helyezte leltébe.

Az összegeket Muntean címére utaltatta át Biró, aki viszont mostoha apján keresztül kapta azokat kézzel.

A két éven keresztül felfedezetlenül maradt tettesek Biró szerencsétlen házasságának lettek áldozatai, Biró ugyanis nemrégien elvált feleségétől s rossz lóbon élt az elvált asszony vásárhelyi családjával.

Az asszony családjának egyik tagja tette meg a feljelentést Biró ellen, aki két éven keresztül a legnagyobb nyugalommal rejtgette szenzációs tettét. A megtalált 600.000 lejt lefoglalására vonatkozólag a vásárhelyi rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket.

Leon Blum cikkében nyíltan kijelenti, hogy a francia szociálisták hívei a német-osztrák egyesülésnek

Benes háborús oknak tekinti a német-osztrák egyesülést

Páris, július 27. A „Temps“ tegnapi számban nyílt kérdést intézett Leon Blumhoz, felszólítva őt, nyilatkozzék, hogy mi a francia szociálisták álláspontja a német-osztrák egyesülés ügyében.

Leon Blum a „Populaire“ mai számában válaszol a „Temps“ kérdésére, hangsúlyozva, hogy a francia szociálisták is a népek önrendelkezési jogának alapján állanak s így úgy a francia, mint a nemzetközi szocializmus, hiva az osztrák-német egyesülésnek. Kétségtelen, hogy az Ausztriával kötött békeszerződés más intézkedéseket állapít meg ezzel kapcsolatban, de egyben intézkedik a revízióról is, melyet a Népszövetségre bíz. Az Anschluss kérdésében a francia sajtó legnagyobb képmutatására vall az, hogy az ügyvel kapcsolatban még mindig a háború előtti Ausztriáról beszél, nem pedig arról a gyöngye államcskáról, amelyet Versailles a régi Ausztriából

meghagyott. Közben nem veszik észre, hogy Németország tizenöt év alatt annyira gyarapodni fog lakossága számát illetően, mint most Ausztria összlakossága. Már pedig a német születteket korlátozni algha fog sikerülni.

Páris, július 27. Egyik párisi lap érdekes részleteket közöl Benesnek az Anschlussal kapcsolatos berlini és londoni tárgyalásokról. Benes Schubert külügyi államtitkárral való tárgyalásai alkalmával kerekben megkérdezte, hogy Németország háborút akar-e előidézni, mert a német-osztrák egyesülés ezt jelentené. A párisi lapnak egy londoni diplomata az Anschlusról nyilatkozva azt a kijelentést tette, hogy a csatlakozás esetén Németországnak közös határa lenne Magyarországgal, Jugoszláviával és Olaszországgal, mely által a Brenner határán a germán és a román népek ellenségként állnának egymással szemben.

Konstantinápolyban feltártak egy tökéletes szépségű görög istennő szobrát

London, július 27. Az angol tudományos akadémiának az az archeológiai expedíciója, amely most már hónapok óta végzi kutatásait Konstantinápoly területén, szenzációs bejelentéssel lépte meg legutolsó jelentésében megbízóit. Nem kisebb dologról számolnak be, mint arról, hogy ásások közben egy istennő óriási fejére bukkantak. Idáig még nem sikerült teljesen kiemelni a fejet és egyelőre még csak az arc látható, miután a tudósok végtelen vigyázzal folytatják az ásást, nehogy kárt legyenek az értékes szoborban, de az arc most már tisztán felismerhető és az olyan tökéletes szépségű, amely még a legértékesebb görög és római leletek között is ritkítja párját.

A fej teljes hosszúsága harminc centiméter, szélessége pedig a fülekönél husz centiméter. A szobor a legszebb pamellakoszi márványból készült és nyilvánvalóan a görög szobrászat virágkorában vésette márványba készítője.

A szobor egész stílusából és kidolgozásából megállapítható, hogy az Krisztus előtt az V. században, Praxiteles korában készült és valóban méltó is ennek a kornak — Perikles korának — legszebb hagyományaihoz.

A szobrot az angol archeológiai expedíció a Hagia Sophia-mecset és a szultán palotája közötti területen találta és úgy látszik, hogy ezen a helyen terült el a Hyppodrom fóruma, amelynek a feltárásához most kezdett hozzá az expedíció. De nemcsak itt végeztek kutatásokat az angolok, hanem a konstantinápolyi múzeummal együttesen egy elhagyott török vendégfogadó helyén is és itt olyan óriási

ról, hogy ásások közben egy istennő óriási fejére bukkantak. Idáig még nem sikerült teljesen kiemelni a fejet és egyelőre még csak az arc látható, miután a tudósok végtelen vigyázzal folytatják az ásást, nehogy kárt legyenek az értékes szoborban, de az arc most már tisztán felismerhető és az olyan tökéletes szépségű, amely még a legértékesebb görög és római leletek között is ritkítja párját.

A fej teljes hosszúsága harminc centiméter, szélessége pedig a fülekönél husz centiméter. A szobor a legszebb pamellakoszi márványból készült és nyilvánvalóan a görög szobrászat virágkorában vésette márványba készítője.

A szobor egész stílusából és kidolgozásából megállapítható, hogy az Krisztus előtt az V. században, Praxiteles korában készült és valóban méltó is ennek a kornak — Perikles korának — legszebb hagyományaihoz.

A szobrot az angol archeológiai expedíció a Hagia Sophia-mecset és a szultán palotája közötti területen találta és úgy látszik, hogy ezen a helyen terült el a Hyppodrom fóruma, amelynek a feltárásához most kezdett hozzá az expedíció. De nemcsak itt végeztek kutatásokat az angolok, hanem a konstantinápolyi múzeummal együttesen egy elhagyott török vendégfogadó helyén is és itt olyan óriási

Egy és félevesi börtönre ítélte a kolozsvári törvényszék az Anton-Pan uccai merénylet, akiről kiderült, hogy a mezőbándi családirtás tettese

(Cluj-Kolozsvár, július 27. Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári törvényszék nyári szekciója ma foglalkozott Kurta János rovtamulta kolozsvári munkanélküli bűnügyével. Mintegy 3 hónappal ezelőtt a lapok részletes beszámoltak arról, hogy Anton Pan-ucca 7 sz. alatt Vlad kereskedő házában ismeretlen egyén betörést kísérelt meg, majd amikor a kereskedő szakácsnője a sofőrt hívta segítségül, a betörő kést rántott elő és súlyos sebet ejtett a soffőron, majd nyomtalanul eltűnt.

A merénylet után pár héttel, a kolozsvári rendőrség bünygyi osztályának sikerült letartóztatnia Kurta János munkanélküli egyént, akiben az Anton Pan-ucca sarkán posztoló rendőr felismerte a merénylet egy Széchenyi-téri korcsmában. Kurta János ugyanis amielőtt betört volna Vlad kereskedőhöz, rá akart gyújtani egy cigarettára és részeg fővel épen a sarki rendőrtől kért tüzet.

Vallatása során Kurta Jánosról kiderült, hogy ő a híres mezőbándi családirtó, akit életfogytiglani börtönre ítélték és a szegedi Csillagbörtönbe zártak be. A mezőbándi családirtással kapcsolatban Kurta János neve annak idején az egész osztrák-magyar monarchia területén hírhedté vált. A gyilkos a nap folyamán lopozott a mezőbándi uradalom kastélyába, majd éjnek idején legyilkolta a ház urát és egész családját, az áldozatokat egy halomba hurcolta, leöntötte petróleummal és meggyújtotta ruháikat, hogy így sikerüljön a kastélyt lángba-

borítania és az összes bűnjelket eltüntetni.

Arról, hogy Kurta János amnesztia-ban részesült-e avagy megszökött a Csillagbörtönből nem szól a krónika és a mezőbándi családirtás vádját sem vállalta Kurta csupán a keresztkérdések tüzeiben árulta el magát.

A törvényszék mai tárgyalásán a vádlott Kurta, tagadta azt, hogy az Anton Pan-uccai merényletet ő követte volna el és kijelentette, hogy esteleg részegségben követte el azt, de tisztán nem emlékszik.

Az Anton Pan-uccai merénylet kapcsán a bíróság Vlad kereskedő szakácsnőjét és az annak idején a közelben posztoló rendőrt hallgatta ki tanúként, akiknek egyöntetű vallomásából kitűnt, hogy Kurta a merénylet éjszakáján illundált állapotban volt. Ezt a bíróság enyhítő körülménynek tekintette, azonban büntetett előéletére való tekintettel így is 1 és fél évi börtönre ítélte.

butor

vásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat

Marosvásárhelyre

(Tg.-Mures) és tekintse meg

Székely és Réti

Erdélyrészi Butorgyár Rt., hatalmas raktárait.

Bösendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann

zongora és pianó

gyárak képviselője.

Hiteleképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

gy szállítmány **kerti tűzijáték és lampion** érkezett **Díjmentes felvilágosítás és árajánlat** **Schuster Emil** Kapható minden A szappantartó á

Szeze

HE divatár

Fehérnem (Rozsaszín, SZ)

Le

Egy szintartó Le

Vid

— Knöflier risszia szemionista szent előadását melyiségében es adó dr Knöf mus Herzl tart előadást. hívja összes aktív és inaktív jelenlévőket.

— Megmértára ment egy róri jelentik: dott le tegnapi cájának legfor egy Reissenb fiatal magánt rögiben került ből, a járókel és habzó szá kinos görcsöl A fiatal tisztv csak nagyon emelték és besztárba, ahog hogy Reissen gát és ellenm senbergert, ak nél volt, de tettének okait kórházba száll les alá vették mert Reissenb nok után kisl len fiatalembe tudtak megáll a lakásán vet elhatározással de hogy végz követte el, ed megállapítani. nak és körülm hatóságok nyv

35% 35% 35% 35%

DR. NOSE

D-NOSEB

PARFUM ME

Kapható minden A szappantartó á

35% 35% 35% 35%

Augusztusi olcsó mosóáru-vásár!

Szezon utáni leszállított olcsó áron árúkat új választékban levő nyári áruinkat most, míg a készlet tart!

HELLER & MOLNÁR

divatruház, Cluj (Kolozsvár), C. Reg. Ferdinand 15.

Fehérmű batiszt (Részben, világoskék, szürke) Lei 25	Vastagszáru, mosott ÉRŐS VÁSZON Lei 35	Jóminőségű divat mosódelének Lei 35
Egyszínű színtartó zefírek Lei 42	I-a ruhavásznak minden színben Lei 59	Moso crepe de chine fehérneműre, 1-0 cm. széles, minden színben Lei 105

Vidéki megrendeléseket utánvétellel szállítunk!

— Knöpfler Bernát előadása a Barisszia szeminariumon. A Barisszia a cionista szeminarium sorozatának 11. előadását ma tartja meg a Zs N. Sz. helyiségében esti 9 órai kezdettel. Előadó dr. Knöpfler Bernát, aki a cionizmus Herzl előtti megnyilvánulásairól tart előadást. A Barisszia ezután is felhívja összes Kolozsváron tartózkodó aktív és inaktív tagjait, hogy feltétlenül jelenjenek meg az előadás-n.

— Megmérgezte magát a szatán sétára menő egy fiatal tisztviselő. Lugosról jelentik: Izgalmas jelenet játszódott le tegnapelőtt délután Lugos főutcájának legforgalmasabb pontján, ahol egy Reissenberger Emil nevű 23 éves fiatal magántisztviselő, aki csak nemrégiben került Lugosra Nagyszébenből, a járókelők között elkékkült arccal és habzó szájjal hirtelen összesett és kínos görcsökben kezdett vonagolni. A fiatal tisztviselőt, akit Lugoson még csak nagyon kevesen ismertek, fel-emelték és bevitték a közeli gyógyszertárba, ahol rögtön megállapították hogy Reissenberger megmérgezte magát és ellenmérget adtak be neki. Reissenbergert, aki még ekkor eszméletlenül volt, de mindenféle felvilágosítást tettének okairól megtagadott, azonban kórházba szállították, ahol rögtön kezelték alá vették, de eredménytelenül, mert Reissenberger egy napig tartó kóma után kiszabadult. A szerencsétlen fiatalberről eddig csak annyit tudtak megállapítani, hogy a mérget a lakásán vette be és azután különös elhatározással sétálni ment a korzóra, de hogy végtelen tettet milyen okból követte el, eddig még nem sikerült megállapítani. Az öngyilkosság okainak és körülményeinek felderítésére a hatóságok nyomozást indítottak.

— Már a startnál befagyott két amerikai pilóta oceaúrepülés kísérlete. Newyorkból jelentik: Creener és Asse pilóták tegnap reggel az Illinois állambeli Rockfordból megkísérelték a felszállást európai oceaúrepülő utjukra. A gép azonban mindössze huszonhat percig maradt a levegőben, mert a motorok működése nem volt kielégítő. A két charlottesvillei pilóta erre kényszerleszállást végzett. A repülőgép a földetérés pillanatában súlyosan megsérült, a bennülőknél baia nem történt. A motorháiban kívül a pilóták azt a magyarázatát adták balesikériknél, hogy a repülőgép túlterhelt volt a motorhiba nélkül sem tudtak volna vele olyan magasságba emelkedni, amelyen a nagyobb turák megtételéhez szükséges.

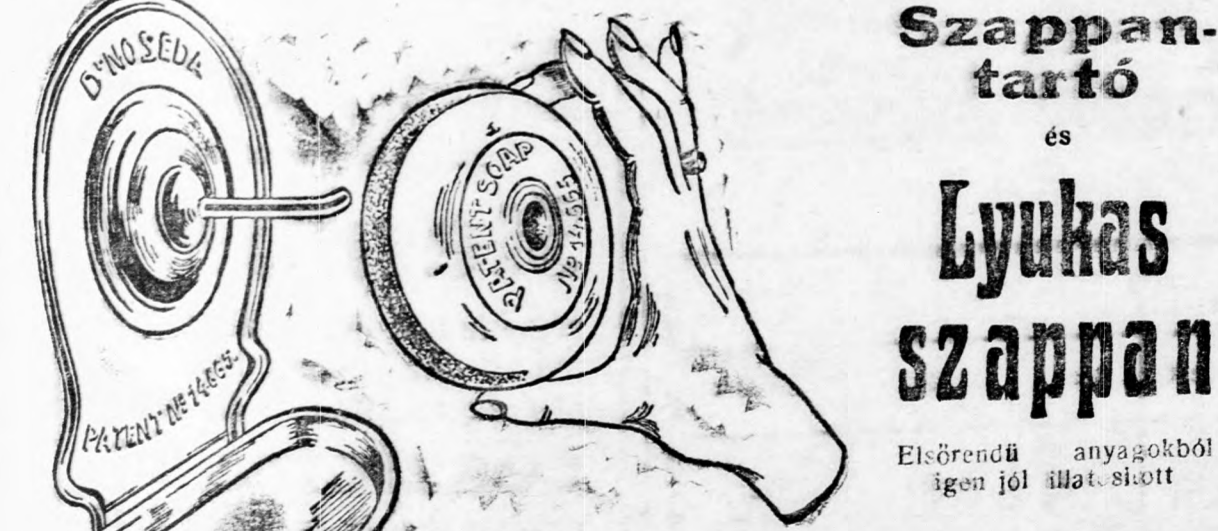
— Nagy erdőtüz az olasz alpokban. Bécsből jelentik: A tiroli Olzanoból érkezett távirati jelentés szerint az északolaszországi alpokban tegnap óriási erdőtüz ütött ki. A tűz 40.000 hektár területű erdőn pusztított. Lokalizálása estig nem sikerült.

Konkurs.

Die Temesvarer-Fabriker aut. ort. Gemeinde sucht für die kommenden Feiertage einen tüchtigen **פּאַנאַל פּאַנאַל**
Nur solche Vorbeter, die gute Stimme haben und religiös sind, mögen ihr schriftliches Offert mit Angabe ihrer Ansprache an den Präses einreichen.
Gehalt laut Übereinkommen. Nur die Berufenen werden zur Probe vorgelassen und nur denselben werden die Spesen vergütet.

Franz Fridmann Präses.

DR. NOSEDA Rom. szabad. 14.665 Szabadalmazott

Szappan-tartó
és
Lyukas szappan
Elsőrendű anyagokból igen jól állatosított

Pipere szappan
35% megtakarítás
mert a szappan nem málik szét!

Kapható minden szaküzletben, gyógytárban, crogeriában. Kis szappan ára 20 lej, a nagy 30 lej. A szappantartó ára 40 lej. Minden tucat szappanhoz 1 ingyen tartó. **postán szétküldi a Flohr gyógyszerár, Cluj**

SPORT

Az olimpiász sportbizottsága eltörölte az olimpiai futball és teniszversenyeket

Losangelosban tartják az 1932-es olimpiász

(Páris, július 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Amszterdamból érkező távirat szerint a néhány napja ülésező olimpiai sportbizottság ma szenzációs döntést hozott, amelynek még élénk visszhangja lesz a sportvilágban. A sportbizottság ma határozatban mondta ki, hogy a futballtornát törli az olimpiai versenyek programjából. Az érdekes döntést már évekel ezelőtt megindult viták eredményezték. Tudvalevő, hogy az olimpiai versenyeken a puramatörizmus elvének kellene dominálnia, ami azonban a futballsportban a mai körülmények között teljességgel elérhetetlen dolog a sportbizottság néhánynapos ülésén már több heves interpelláció hangzott el a futballmérkőzések ellen s úgy látszik a bizottság többsége is magáévá tette a felszólalásokat.

A szüszavú távirati jelentés még inkább meglepő információja az, hogy a sportbizottság a teniszjátékokat is törölte az olimpiai játékok sorából. A döntést a sportbizottság azzal indokolja, hogy a futball és teniszjátékok túlságosan meghosszabbítják a versenyeket. Ugyanakkor elhatározta a sportbizottság, hogy a versenyeket a jövő olimpiászra két hétre redukálja. A legközelebbi olimpiász dátumát 1932-ben, színhelyét pedig Losangelosban jelölte ki a sportbizottság.

Augusztus 12-én Kolozsváron tartják meg Romania uszóbajnokságait

Romania 1928 évi uszóbajnokságait augusztus 12-én (vasárnap) Kolozsváron a városi strandfürdő uszómedencéjében rendezik meg a következő feltételekkel és számokkal:

1. 100 méteres szabaduszás.
2. 200 méteres melluszás.
3. 100 méteres hölgyuszás (szabad).
4. 400 méteres szabaduszás.
5. 100 méteres hátuszás.
6. 100 méteres hölgy melluszás.
7. 3x100 méteres vegyesfűtő.
8. 800 méteres szabaduszás.
9. 3x100 méteres szabadstaféta.
10. Műugrás.
11. Kerületközi vízpolómérkőzések.

A bajnoki versenyeken az ország mindazon uszói résztvehetnek, akik valamely — FSSR által affiliált — sportegyesületnek leigazolt tagjai és megfelelnek az FSSR uszósabályzatában előírt követelményeknek. Nevezési díjak: egyéni számokra 50 lej, stafétára 120 lej, vízpolóra csapatonként 200 lej. Nevezések a díjakkal együtt aug. hó 10-ig a következő címre küldendők: Comisiei Centrale Sporturilor de Apa, Cluj Calea Victoriei No. 34. Elkésve, vagy díj nélkül érkező nevezések nem vétetnek figyelembe.

Az előmérkőzések augusztus 12-én d. e. 10 órakor tartatnak meg — ha a szükség úgy kívánja. Díjazás: A győztesek és helyezettek az FSSR bajnoki plakettjeit és okleveleiket kapják.

Az általános és gyógyhatásáról ismert

Románszentgyörgy

HEBE

gyógy- és borviz

felis töt sben mindenütt újbol kapható. V. zérképvel s t és föler-kat: Coloniale

FISCHER

Calea Reg. Ferd. 28-a. Varosi épület

Gyomor-, vesebántalmaknál leghatásosab

Az országos bajnokságok megrendezését a kolozsvári szövetség vízisportszakosztálya a legnagyobb gondal készít elő és arra a következő zsűrit és rendezőgárdát állította össze:

A verseny védnöke dr. T. Mihali polgármester, tiszteletbeli elnökök: dr. C. Tataru egyetemi tanár, a kolozsvári szövetség elnöke, dr. Silviu Dragomir egyetemi tanár, az Universitatea elnöke, dr. A. Lucian városi tanácsos, Gh. Peptea városi tanácsos.

A Haggibbor vasárnapi csapata. A Haggibbor vasárnap vízpoló csapatát a KAC versenyén szerepelteti a KAC kombinált pólócsapata ellen. A Haggibbor csapata a következő felállításban veszi fel a küzdelmet: Kovári—Geist, Weisz—Geréb—Deutsch II., Földes, Steiermann. — A futbalcsapat vasárnap a dévai Granicer ezred jóképességű futbalcsapatával játszik Déván, a következő összeállításban: Mihály, Wesel, Rafael, Virág Klein, Ordentlich, Hirsch III, Frenkel, dr. Hirsch, Babuka, Rosenfeld II. Tartalékok Márk és Krausz.

Nagy érdeklődés várható meg a KAC vasárnapi uszóversenye iránt. A KAC vasárnapi uszóversenye méltán fog a szezon eddigi nagyon szépen sikerült rendezvényekhez csatlakozni. Az uszósportot úzó három kolozsvári egyesület (Universitatea, KAC és Haggibbor) teljes gárdáját szerepelteti, csak a Haggibbor indul újra a Sachs-fivérek nélkül a küzdelemben. A helyi egyesületeken kívül az NSE kitűnő gárdájának szereplése fogja változatossá tenni a versenyt, ahol a kerek indulása bizonyára néhány új országos rekordot fog eredményezni.

Cuirel Ilie a kerület új adminisztratív titkára. A Comitetul Regionali tegnapi ülésén Cuirel Ilie, az ismert sportembert és kitűnő futballbíró a kerület adminisztratív titkárává választották.

179 L. **Halló** 179 L. **vidék!**

A következő 7 tárgy asszonyok és leányok észére; 1 pár cipő, valódi talppal; 1 pár érna harisnya; 1 pár selyem harisnyatartó; 1 doboz puder; 1 üveg kölnivíz; 1 kis üveg parfüm; 1 tubus ajakpirosító (kivétel nélkül külföldi áru). Szállítunk az egész országba, utánvét mellett. Postaköltség 21 lej. — Küldjön sürgösen rendelést a következő címre:

Oficiul Orientalui

trada Lascar Cetargiu No 16. Bucuresti III

Hirdessen az Uj Keletben

FAGYAPOT az elismert legjobb csomagolóanyag

24 minőségben, legolcsóbb áron szállítja ANIGO TESTVÉREK és TÁRSA speciális fagyapotgyára Lugoj, Str. Unirii 10.

Clujon Calea Victoriei 61. szám alatt

b. zományi rakárt tart gvarunk képviselőj:

Feuerstein Kálmán fakeskedő

További lepakatok: Arad, Braila, Bukarest, Craiova, Galati, Nagyvárad, Nagyszében, Ploesti és Timisoara.

Közgazdaság

A Népszövetség közgazdasági bizottsága szerint a vámtarifáknak a nemzetközi érdekek szerint kell igazodniok

Genf, július 27. A Népszövetség közgazdasági bizottsága a világgazdasági konferencia óta minden munkásságát ama határozatok alapján végzi, amelyeket a konferencia hozott. A napokban a bizottság elkészítette jelentését és megadta azokat az irányvonalakat, amelyeknek kell, hogy a jövő kereskedelmi politikájában mértékadó legyenek. A jelentésben kimagasló helyet foglalnak el a tarifarendszerek, a legújabb szerződési modellek, a legnagyobb vámkedvezmények rendszerei. Külön fejezet foglalkozik az államok kölcsönös akcióiról a vámtarifák egy séges csökkentése érdekében.

A komité egyöntetűen azt a véleményét nyilvánítja ebben a jelentésben, hogy új tarifákat nem kell bevezetni és a már fennállókat nem kell módosítani mindaddig, amíg tekintetbe nem veszik a nemzetközi kereskedelem előnyeit. A tarifák felállításánál mindig mérlegelni kell azokat az elő-

nyókat és hátrányokat, amik ebből a nemzetközi árukiesérlődésre hárulhatnak. A bizottság néhány tagja annak a véleményének is adott kifejezést, hogy inkább az államok egymásközött tárgyalják meg a tarifagaranciák kölcsönös csökkentését.

A jelentés kiemeli, hogy a világgazdasági konferencia erősen hangsúlyozta a vámtarifák leszállításának szükségességét, nemcsak két állam kölcsönös megállapodásában, hanem az államok kollektív eljárását követeli az egész vonalon. Megtárgyalták a tarifák fokról-fokra való lecsökkentésének kérdését, azonban a tárgyalások során kiderült, hogy még nem érkezett el az általános tarifacsökkentés ideje. A bizottság célszerűnek találta, hogy egyelőre csak az egyes eseteket tegye tanulmány tárgyává és ezeken próbálja ki a tervezett új metodusokat és rendszereket.

Vaskereskedők a Socomet monopolmunkája ellen

Vaskereskedői körökben az utóbbi hónapokban igen nagy izgalmat váltott ki a Socomet monopolizáció terjesztése. Nyilván ez lehetett az oka annak is, hogy a Socometnek sikerült a CFR-nek szállított vasúti anyagok árát a világpáritási ár száz százalékával megdrágítani. Hónapokkal ezelőtt történt az, hogy a Socomet absztrahálként megalakult az Ufa az ország két legnagyobb vaskereskedelmi cégének egyesülése, majd ezt követte a szegkattell megalakulása. Fíliera címen természetesen ennek nyomán általánosan az a vélemény alakult ki, hogy Socometnek sikerülni fog a vaskereskedelem gerincét képező áruknak az a monopolizálása, melynek révén a kereskedelem teljesen az ő kezébe jut. Bizonyos, hogy a Socomet még a legpróbb vasipari cikkek monopolizálására is igyekszik és ma alig van cikk, amit nem az ő égisze alatt adnának el. Ilyen körülmények között könnyű megrágni a vaskereskedők elkeseredését, akik arra gondolnak, hogy nyíltan minden fellépés hiábavalónak bizonyulna a Socomet kartellkocernje ellen, mert ez az összes cikkeket úgy kartellizozta, hogy az elégedetlen kereskedőket bármikor kivé-

gezheti. A Socomet egyébként egy központi eladási iroda felállításának tervével foglalkozik és ehhez az ország területén működő külföldi szakmai cégeket is sikerült megnyernie, állítólag kezdve profitbiztosítási feltételek mellett. Ebből kifolyólag közel fekszik az a feltevés, hogy a kereskedők tiltakozását a fogyasztópiac tiltakozása is követni fogja, mert hiszen ez a kartellizozás a Socomet részéről is nagy áldozatokat igényel.

Vaskereskedelmi körökben továbbra is nagy érdeklődéssel nézik a Socomet monopolmunkáját, mellyel legutóbb a pantés épületvasalás gyárosokat sikerült egy kartellbe tömöríteni.

Lengyelországban jó termésre számítanak. Varsóból jelentik, hogy a lengyel termés, mely különösen július havában kedvező időjárás következtében sokat fejlődött nagyon jónak ígérkezik. Ennek dacára az aratás két héttel késik.

Krizisen megy keresztül a jugoszláv malomipar. Belgrádi jelentés szerint az osztrák-jugoszláv kereskedelmi szerződés megkötése következményeképpen a jugoszláv liszt kivitel Ausztriába teljesen megszűnt s így a jugoszláv malomiparosok csupán a belföld szükségleteire dolgozhatnak. A jelenlegi szituáció olyan hogy valószínűnek tartják több malomvállalat üzem beszüntetését.

TÖZSDE

DEVIZAK	Kolozsvár	Valutapiac 1928 július 27 (Rador)							
		Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Ny. és	Zárlat						
Zürich	3175-3180	-	-	49175	3178	11045	12343	64987	192550
Newyork	16450-16450	5193250	51930	2553	16475	37370	70875	3375	-
Londón	8.11-803	252375	252275	12416	801	28887	244250	164075	48593
Paris	645-68	203375	203350	-	46	22150	2774	13220	39137
Milano	863-866	2718	2718	13375	864	300250	37095	17766	52350
Prága	489-490	153875	1539	-	489	1700	29987	-	29650
Budapest	90-250	90250	905450	-	2876	-	12347	588	-
Belgrád	2870-2880	91280	91275	-	290	13825	124525	5929	176
Bukarest	-	317	316	1560	-	349	43187	2062	61
Vasó	-	5820	520	-	1850	643250	1947	3780	-
Bécs	2320-2330	13650	732750	-	2352	8030	-	47612	-
Berlin	393-3945	12402	12402	-	395	4369750	16916	804	-

Száz lej árfolyama. Zürich (uto) 316, Páris 1570, Budapest 34850, Bécs 43125, Prága 20575

Megnyilt

Calea Regele Ferdinand 3. Cluj (Kolozsvár)

A megnyitási hónap rendkívül olcsó

Árjegyzék:

- I-a céna zefir ing 265.-
- I-a selyem puplin elejű ing 255.-
- I-a céna zefir nadrág 125.-
- I-a céna köpper 175.-
- I-a selyem sokni 45.-
- I-a selyem nyakkendő 55.-
- I-a kemény gallér 33.-
- I-a puha ripsz gallér 18.-
- I-a angol selyem poplin ing mérték után is 24 ó. alatt 390.-

Reclam összeállítás;

- 1 darab I-a selyem elejű ing
 - 1 „ I-a selyem nyakkendő
 - 1 „ I-a nadrágtartó
 - 1 „ I-a soknitartó
 - 1 „ I-a pysamia angol zsebkendő
 - 1 „ I-a selyem sokni
- Lei ötszáz 500.-

Férfikelenyék, valódi angol selyem poplinek és anyagokból a legszebb kivitelben és leggyorsabban készülnek

Vidéki rendelések utánvét mellett szállítva, meg nem felelőként a pénzt visszaadom

Tekintse meg kirakataimat!

A csehszlovák töke mindinkább lért hódít Ausztriában. Bécsből jelentik, hogy a csehszlovák tőkések az utóbbi időben jelentős investíciókat fogantatosítottak Ausztriában, ahol különösen a papir, cellulóza, valamint az üveg és textil iparban vállaltak nagyobb érdekltségeket.

Lengyelországban nikotinmentes dohányt fognak gyártani. Varsóból jelentik: A Csehszlovák monopol mintájára a lengyel monopol is elhatározta, hogy nikotinmentes dohány és cigarettagyártását fogja megkezdeni. A varsói dohánygyárban már meg is kezdték a nikotinmentes cigarettagyártó gépek felszerelését. A forgalombahozandó nikotinmentes dohány és cigaretták, már egyáltalán nem lesznek káros befolyással az emberek egészségére.

Amateurok, fényképezészek!
Fényképezési cikkeiket a legolcsóbban **BERNAT** papíráruhánál, Piața Unirii 29. sz. alatt **szerezhetik be.**

Bármilyen **viszketegséget** és sömörös bőrbajt a test bármely részén, arcon, fejen, kezen, lábakon is megszüntet Dr. Biró-féle **Antrasol pasta**
Teljesen ártalmatlan. Ne fogja díjon el más! **1 tégely ára 60 lej**
Postán 3 tégelyt 180 lejert küldünk bármintve. Fő-aktár: Dr. Biró gyógyszerár Cluj (Kolozsvár)

Zongorát
b Zalommal a világért
Sternberg
cég oradeai lerakatában vásárolhat. Az összes jobb világmarkák raktáron. 5 évi jótállás **részletre is.** Költözés miatt leszállított árak.
LITHYNIA Gyógyított Paptamási ásványvíz
Vese-, hólyag- és epebántalmak legjobb orvossága. Képviselet DACIA vizeztetőüzem, Cluj, Calea Regele Ferdinand

Szombat, 1928 július 28.

Ra

Chemorom In

Szinhá

A Mag Szombat: Ty nek! Pár órákor. N és 10 lej Vasárnap 6 (Népszin kal: 50. szám: 38) Vasárnap est Zenebona ság Nem Rendes

A s

Ma este 9 zihelyárakka még a pénz esti előadás gyeket is gáltatja ki a rc Tristan ségü bohóza rab, merész s így nem a lánvok vagy A ma esti ó kor kezdőd 30, 20 és 10 Jövő héte téka. A legn dapesti szín jövő héten k házban vend Broadway-b ban. Neményi nap este a lép fel utolj bona című c scenirozássa sárnap este Hétfőn est árákkal. A rett, a Cigar te új szeren s mozhelyár Kedden M lli vendéglár csuival. Igó fón a Magy Imre Marica címszerenber László Ando László Ando pése.

Corso fil Szombat fél szent he legnagyobb Vasárnap 3. hegy. A gvoib a

különl képkere műley. Ovál den, mértben és kivitelben

A TÖKÉLETES PATKÁNY-ÉS EGÉR-IRTÓSZER

Ratopak

Egy üveg kipszítja házából az összes patkányokat és egereket! Kapható gyógyszer-tárakban és droguerkiakban. **Ára 115 Lel**

Chemorom Institut Chimie Satu-Mare

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Szombat: Tyukkötrec. (Csak felnőtteknek!) Párisi bohózat-reprz. Kezdeté 9 órakor. Mozi helyárok: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám: 379.)

Vasárnap 6 órakor: A bétjár kendője. (Népszimán előadás. mozi helyárok: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám: 380.)

Vasárnap este háromnegyed 9 órakor: Zenebona. (Dzsessz-operette újdonság Neményi Lili bucsuföllepésével. Rendes helyárokkal. Szám: 381.)

A színházi iroda hírei:

Ma este 9 órakor a Tyukkötrec mozihelyárokkal. Alig néhány jegy van még a pénztárnál a Tyukkötrec ma esti előadásra. A még meglévő jegyeket is csak felnőttek számára szolgáltatja ki a pénztár, mert a Tyukkötrec Tristan Bennard ragvógó ötletes-szerű bohózata, igazi telivér, párisi darab, merész, sikamlós és szókimondó, így nem alkalmas arra, hogy fiatal lányok vagy gyermekek megnézzék. A ma esti előadás kivételesen 9 órakor kezdődik. Mozihelyárok: 50, 40, 30, 20 és 10 lej.

Jövő héten Kiss Ferenc vendégjátéka. A legnépszerűbb, leghíresebb budapesti színész, Kiss Ferenc fog a jövő héten két estében a Magyar Színházban vendégszerepelni és pedig a Broadway-ban és a Muzsikus Ferkóban.

Neményi Lili bucsuföllepése. Vasárnap este a Zenebona női főszerepében lép fel utoljára Neményi Lili. A Zenebona című dzsessz operettújdonság új szeniorzással és új számokkal fog vasárnap este színpadra kerülni.

Hétfőn este Cigányprimás mozihelyárokkal. A leghíresebb magyar operett, a Cigányprimás adiók hétfőn este új szeniorzással és új betanulással mozihelyárokkal.

Kedden Marica grófnő Karácsonyi lí vendégjátékával. László Andor burcsujával. Igen érdekes estéje lesz hétfőn a Magyar Színháznak. Kálman Imre Marica grófnőt adiók elő, a címszerepben Karácsonyi Ilvel és László Andorral a férfi főszerepben. László Andornak ez lesz a bucsuföllepése.

Corso filmszínház műsora

Szombat fél 6, fél 8, fél 10 órakor A szent hegy. A filmtermelés egyik legnagyobb alkotása.

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor A szent hegy. A filmtermelés egyik legnagyobb alkotása.

különlegesen berendezett képkeretező, aranyozó

Üveg, ovál, kerék és Blöndel keretek minden méretben. **Somlyai Mihály** Cluj, Str. Lulu Maniu 7.

Zsidó imakönyvek, Gyapju és selyem-falesek

legjutányosabban beszerezhetők **Clujon ROSENZWEIG ANTAL cégnél**

Pathe Freres Paris

Romániai ház alapítva 1908-ban. Bucurest **Calea Victoriei 10**

A cinematografista

urakat értesítjük, hogy raktárunkban állandóan kaphatók a következő árak:

Cinematograf „Pathé” készülék legújabb minta.

Alkatrészek és ere eti „Pathé” cserélhető darabok, valamint bármilyen márkájú alkatrészek.

Szennek legfinomabb és legzsgaságosabbak, bármilyen szisztemű lámpához, gyári áron.

Speciális műhely készülékek javítására. Leiki smeretes és pontos munka tekintetében egyedül Romániában, bármilyen márkára. **Szállítás** az egész ország területére.

Felhívjuk a cine matografisták figyelmét arra, hogy előírású főújsaink, raktáraink a mi alkatrészeinkre az egész országra a mincseknek. — Utánzatoktól óvakodni! ken

A CLUJI TACAMUL

ezüstárgyárban készült minden darab evőeszköz és dísz tárgy ezen

gyarjett van ellátva.

300-as finomság!

Gyartmányaink minden jobb eszközletben megrendelhetők. Vízszeladókna: „TACAMUL” Ezüstárgyár, Cluj, Strada N. Iorga 11/A

Telefon 4-82. Sürgönycim: „Tacamul”

Kérjen mindenütt Borszéki ásványvizet

Vezérképviselőt **Klein Samu, Cluj, Calea Gen. Dragalina 27**

Kárpitos kellékek zsinegek és zsákok gabona, liszt és gyapjunak.

Vizmentes **ponyvák.**

Zsák és ponyva kölcsönzés

Boskovics József Cluj, Strada Regina Maria 15. Telefon 9-10.

Villanyszerelés „Constructio”

odmern kirakatvilágítás, fényklámok

Cluj, P. Unirii 32. — Telefon 83.

! בעקנותנותנו !

לוח לשנת תרפ"ח אין עוד! שאלונו אויסגעדרינג אום יעצט ערשיענען. פערטער אום ערשיענען אין לוח פון 152 אדער 70 פערטונגען אום 92 קאמערעדיאדער ועד אונטערעפארט אויסגעדיעטע מיט און שויסעלע וועלכע ערקלארט און בעלעדט נאכן גענוי דא אונטערעפארט. זיינע הונדערט בעקענענען וועלעך דא לוחות ויז מען קען פארשטיין. Cluj Str. B. L. Pop 10

אדער ביי: **Farkas Márton, Cluj Str. Marinescu No. 25.**

פרייז דער אריינער קאלענדער 20 לעי

Egy komoly szó a szemüveget viselő közönséghez

Mindazok, akik születésük fogva, avagy későbbi külső behatás folytán kénytelenek szemüveget viselni, külsős gondot kell fordítsanak arra, hogy — akár saját maguk választotta, akár orvos által előírt szemüvegük — pontosan feleljenek és arcukhoz találó keretet kapjanak.

Amilyen lényeges, hogy kényes esetekben a füvegeket orvos írja elő, éppoly lényeges azoknak, akik sokat írnak, olvasnak, avagy precíz rajzokat, mechanikai munkát végeznek, hogy a **keretet** szaklátszerész válassza meg; szükség esetén formája azt a fejalkat és arc szerint.

Ezen okok figyelembe vétele indította Kolozsvár alantjegyzett, legrégibb szaklátszerész céget azon — nyugaton régen bevált rendszer bevezetésére, hogy minden darab — üzletében összeállított szemüveget cégjegyével ellát, **a kereten** előforduló deformációt, vagy törést **2 éven át** díjtalanul végzi és erről írásbeli garanciát vállal.

Azon biztos hiszemben, hogy az intelligens közönség ezen rendszer előnyeit felismeri és értékeli, kérem szíves pártfogástukat.

Kun Mátvás Fia szaklátszerész

Cluj, Calea Victoriei 12. szám.

Alapítási év 1864

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnel egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyezési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Utazók! BERKOVICSNE

vendéglője megnagyobbította

Oradea, Str. Nicolai Iorga 19.

Zöldfa-u. Mérsékelt árak. Kitűnő házikonyha

T. Hölgyeim! Tekintsék meg saját készítményü bubi, transzformatio, poschtise **parókákat**

Hat hónapos villanyos ondolálás, speciális, festés és minden különlegességek e szakmában. **MUSSA, Cluj Str. Memorand. 10.**

Jobbrendű, jól számláló, ügyes zsidóleány felvétetik „Aurora” **בשר** bodega restaurantra. — Piata Mihai Vit. 25 sz.

Mérlegképes főkönyvelőt keres vidéki keményfatermelő Rt. szeptember tizenötödikéig belépésre. Román, német nyelvek tudása szükséges. — Perfect előnyben. — Mindhárom nyelven írt részletes ajánlatok referenciákkal, bizonyítványokkal kiadható küldendők. **Benő** 10.000” jelűge alatt.

Két szoba Wesselényi-utcában, emeleten, irodának, vagy műhelynek kiadó. Cim a kiadóban. 798

Szép üzlethelyiség és vele kapcsolatos 170 négyzetméteres raktár vagy műhelynek alkalmas southerin kiadó. Avram Jancu 3. — házfelügyelőnél. 799

Perfekt zsidó szakácsné kerestetik előkelő regáti családhoz. Ajánlatok Slamovits, Toplița — címre küldendők.

Eladó egy kiváló hangu mesterhegedű. Cim a kiadóban.

Művészi **Perzsaszőnyeg** szövött gobelin, karamani függöny, külföldi fonalak, szövök-hékek legújónosebb beszerzési forrása.

SCHULHOF EMILNÉ Oradea, Str. Ec. Clujegia (Uri-u.) 14.)

Felhívás.

Egyik ügyfelem a targulmuresi Newyork kávéház és szállodát megháitván vásárolni. felhivom annak üzleti hitelezőit, hogy özv. Friedmann Mártonné szül. Benjámín Regina tulajdonosnó valamint Benjámín Mihály bérlővel szemben fennálló üzleti követeléseiket részletes kivonat csatolása mellett irodámban 8 napon belül jeleítsék be, mivel ellenkező esetben követeléseik nem fognak figyelembe vétetni.

Targu-Mures 1928 július 24.

Dr. Krausz Mór ügyvéd Targu-Mures, Piata Reg. Ferdinand 21

Jüdische Gramofonplatten

von der v. to rathm. Sängers „Safruth” Buchhandlung, Cluj

Mióta az „URSUS” SÖRGYAR Részvénytársaság a Czelli-féle kolozsvár-monostori sörgyárat megvette

a régi jó monostori sör már nem Czelli sör, hanem „Ursus”-sör

elnevezés alatt kerül forgalomba. Az „Ursus”-sör tehát nem tévesztendő össze a „CZELL” elnevezés alatt forgalomban levő sörrel, amely Brassó mellett Derestyében készül.

Gyógyvíz

legjobb viztelítő-erdinand

REUBENI, a zsidók fejedelme

Írta: Max Brod

17

Fordította: dr. Hamburgné Becski Irén

És vannak emberek, akik ezt nem veszik észre, akik a gyilkolás esztelen ségét nem veszik észre. — Ne ölj! — Hogy ez el is van túlvá, ez Dávid előtt egyszerre nem látszott olyan lényegnek. Ölni, az több a titoknál, ez nemcsak tilos, ez egyszerűen lehetetlen! Mindenképpen az ember természetével ellentétes, esztelen, az érzések természetes folyása ellen van! Kezét emelni felebarátunkra, egy ütással, vagy szurással, egyetlen mozdulattal szétrombolni azt, ami éveken át épült. — Bűn! Bűn az! Hogy ez ilyen könnyen lehetséges, hogy egy pillanat alatt egy felnőtt ember művészi relépítését megsemmisíthetjük, s nem vállaljuk a felelősséget a pusztításért. — Ép ez a könnyedség, melyet saját kezesülőkével érzett rángatózni, mutatja legbiztosabban, hogy ennél a bűnnél egy öröki kábitás látszott közre a dolokban, hogy valami történt, ami nem helyes, ami a gonosz hatalmakat hívta segítségül...

Ezek a gonosz hatalmak... a Sárkány tiika... a felső világok sötétsége... ép elég gyakran fordultak elő szavaiban és gondolataiban. Csak tréfa volt mindaz, mivel ő eddig foglalkozott? A gonoszról sokat ábrándolt — Tulságosan keveset bűnözünk, — az utóbbi időkben ez valóságos zsidó hitvallásává lett! És mi mást szeretett volna eltanulni Monikától, mint gondatlan vidámságát, gondtalanságát, hogy azt tegye, ami jölesik neki! Gyermekévének szinte elfelejtett szigorú előírásai hirtelen újjaledtek, itt leselkedtek a pincebolozat árnyékában, hogy egymással szövethetnek rárohanjanak. Oh, bűn, Bűn! Hiszen színt te dicsekedtél bűnösségeddel. De tudta-e egyáltalán, hogy mi a bűn! Egyszerre megfontolatlanul, szentségtelenül, végig nem gondoltak taláta eddigi örömeit: a népek felfedező utjai, merész, hódító hadjáratok, az ő büszkesége a zsinagógában lévő nagy háborus lobogóra, iszonyata Bethar várától, és a Gittin fejezetben leírt ördökléséktől, öröme a tornázásban, és gyönyörködése a ragyogó sisaku várórszép pompájában! Most lépett először elébe a bűn teljes testi mivoltában, ennek a halottnak sápadt arcában és elharapott nyelvében és ő megborzott tőle. Elképzelte-e valaki is, hogy Jeruzsálem bátran védett falai előtt, a partra szálló portugálok rohamléptei előtt meggyilkoltak, holdgolyóval, szétépett, használhatatlanná lett emberek egész tömege hevert, — és mind-egyik, mint ez a hajót itt, vértől be-mocskolt ábrázattal?

Ne ölj! Ölni, az ölés a legnagyobb, az egyetlen bűn! A csuf halál, csuffa tessz mindent, ami oly szépen és titokzatosan rejtőzködött az ezzenes írásban, a fegyverben való örömben, a szépségben és vidám elcseszésben és mind a négy világ mélyében saját sodrában pihenő nagy Sárkány titkában.

— Segíts már — hallotta egész gyengén Monika hangját, miközben vére zúgott füleiben. Fogd meg, be kell ide cipelnünk.

A nagy pincegádor mellett egy kisebb helyiség volt, melynek ajtaját kinyitotta Monika. — Baj lenne, ha megtalálnák a hullát — és mikor Dávid értelmienül rábámult: — Mindenképpen miattam ölték meg. Az, hogy nem te ölted meg nem sokat változtat a dolgon. A fiu ugy vette észre, hogy megvetőleg vonogattja ajkait. Átvillant az agyán: Ó a Vénusz, — de én, hol vagyok én Marstól?...

— Nem fogják eltemetni? — kérdezte megrendülve.

— Már mondtam neked: A hullát nem szabad megtalálni.

— De egy keresztény temetést, így nevezitek.

— Süss, nincs sok időnk. A leány már le is hajolt a halotthoz, megfogta a hona alatt.

A fiu még mindig mozdulatlanul állt: — Olyan vagy, mint egy pogány — és én, a zsidó, keresztényebb vagyok, mint te.

A leány szemrehányó tekintetéből, mely határozottan kifejezte, hogy itt nincs helye sem ideje a vallási prédikációnak, elszégyelte magát — nem akarta engedni, hogy egvedül cipelje be a testet a kamárba. Tehát mégis Ferrantesz mumiá kamrája! És itt fog kelleni nekem minden éjjel keresztülmennem, a halot mellett, mikor bűnömhez lopódom, oh, most fogom csak megtudni, hogy mi a bűn... Ez a gondolat annyira felizgatta, hogy először észre sem vette, hogy cipeli magával a halotat. Hirtelen úgy érezte, hogy a holttest hidegsége, melyet a köpenyen át, ahol megragadta, érezett egészen érinti a kezét.

Egy kiáltással elejtette a terhet és elugrott.

Reszkette, a falhoz támaszkodva még látta, hogy Monika az ajtón keresztül a sötét teremben eltűnik a hullával.

Közönös nélkül botorkált el a sirmalmok között, sietett a csolnakjához. Milyen gyáva is vagyok — gondolta dühösen. Fogai vacogtak, lábai mozogtak. És ebben a városi temetőben képzeltem én magamról, hogy az ellenséges város ellen indulok. Igen, ha nem védik, ha nem folyik vér! Oh, milyen alacsony mindez!

Alacsony. Valóban oly alacsony? Nem, nem, maradjon minden olyan, amilyen, — még mindig jobb, mint a halál. Minden jobb, mint a halál. Jónak kell lenni, még azon az áron is, hogy szájalomraméltók vagyunk! Csak ne legyen emberölés, csak ne legyen bűn, és fegyverek és gonoszság! — Minden, amit évek óta gondolt és átél, átalakult a hulla megpillantása óta. Szívében: zavar és romvárosok.

Amint csolnakba szállott, valami megcsörrent. A lensákbán a fegyverek. — És én, én akartam Hirschit megölni — kora reggel, teli vidámságban, mint ahogy pipogya módon elgondoltam. Megborzadt saját értelmességétől, a tulzott véleményeserétől, élete egész bizonytalanságától. Nem tudta többé kiismerni magát. Vissza kell térnie a tanhoz, s úgy kell élni, mint ahogy a többi zsidók élnek! Hirtelen heves vágy fogta el az apia után. Oh, megtalálni a jámbor apiahoz vezető utat, mindezeket a kalandokat, amelyekbe került, mintegy tisztátalanságot lesepenni magáról, békésen élni, nagy könyvek között, mint gyermekkorában...

A zsákok, melyekt az evezője mélyebb vizet érzett, a sötét folyóba dobta. A tör süvöltött, a nehéz kenderkötél álnokul csikorgott a csolnak oldalán. A víz felmordult. S aztán elcsendesedett minden.

18.

Békésen élni?... A zsidóvárosban, bár éjszaka volt, minden kapu előtt suttogó emberek dugták össze fejüket.

Késő este terjedt el a hír, hogy a király engedve a bírók sürgetésének, aláírta a kiutasítási rendeletet. Még tegnap este felment az előjáró, Elia Munka a várba, bejelentette magát a főudvarmesternél, nemes Pernstein Lászlónál, — fogadták is — ami kétségtelenül a sikernek a jele, bár a fogadtatás részleteiről semmit sem lehetett hallani. Ezenközben elterjedt a hír ami már a fogadtatás után történt, az egész zsidó városban. A beszélgetés négy szemközt történt, az udvarban

való fogadtatást azonban az öreg Munka kísérei még látták. Egy ifju betyár — a király bolondja, ahogy nevezték, odalépett az előjáróhoz, lovaglópálcaival a kezében. Köszöni az ötven dukát aranyat, mondta az udvari emberek nevetése közepette és itt hozza az érette ígért lovaglóostort, nem a király lovaglóostora ugyan, hanem egy másik, de cserébe ezért egvesen arcára fogja kapni a zsidó, nemcsak a kezébe. Ezekkel a szavakkal az udvari bolond a méltóságos öregember felé tartott és a lovaglóostorral néhányszor arcára csapott.

— Újnyi vastagságu sebek, — mesélte valaki a tömegből, amelyhez Dávid közeledett. Egy másik tullicitálta őt. Ő már az orvossal is beszélt, aki ép az előjárótól jött és rendkívül veszélyes és fájdalmas sérüléseket állapított meg.

— De ez még nem is a legrosszabb, — sipogta Efraim, a kicsi szabó.

A tömeg gyűrűkbe verődött körülötte: — Hát mi? hát mi?

— Hát nem tudjátok a legrosszabbat ami azután történt? Mikor a mi tanácsuraik közbeléptek és meg akarták védelmezni az előjárót, akkor megfenyegették őket az udvari urak. Az még semmi, kiáltották, ez még semmi, de majd ha a király ostora fog a hátatokon táncolni, akkor fogjátok csak látni...

— Ezzel a kiutasítást gondolták — vágtat közbe sietősen az egyik. És mindnyájan összerendeztek.

— És az előjáró? — kérdezte Dávid. — Mit felelt a kölyköknek?

Elcsodálkozó tekintetek. Végre a szabó válaszolt: — Szerencsére a bolos reb Munka szelid ember. Aron házából való. Semmit sem felelt és gyorsan, csendben távozott.

— Alkudozott volna talán Bileammal és Balak gyermekeivel? — kiáltotta az előjárónak egy másik hibe.

— Csak a községnak ártott volna vele, — köpött hegyeset a szabó igaztosságában. Aki a községet képviseli — mondják — annak kétszeresen és háromszorosan kell ügyelnie minden szavára és idejében be kell fognia száját a hatalmasok előtt.

Buncel, a metsző is közbeszólt: — Vannak pedig emberek, akik kellő időben megmutatták volna a fogukat. A metsző híres hibe volt Kralik ékszerésznek. A többiek szemrehányásokkal támadták rá.

— Várjátok sorát — kiáltott a szabó oly hegyesen, hogy alig lehetett már megérteni, az előjáró reggeli öt órára a nap első órájában, egy titkos tanácsgyűlést hívott össze.

Dávid fájdalmasan elfordult. Oh, mindez jól ismerte már! A hitközség haszontalan széthúzását, egyik olyan tehetetlen, mint a másik, a buzgó szócsatákat, a sok beszédet és kevés cselekvést, a végnélküli gyűléseket, a melyről a közmondás is megállapította máról határozottak a gyűlésen? Egy új gyűlésről...

Nem, ilyen módon nem fogunk menekülni.

Igy folytatódjék-e továbbra is, mint ahogy évszázadokon át folyt, remegés jogtalanság és megsemmisülés közepette? — Akaratlanul is egy szívesen járt utra tévedtek gondolatai. Fegyverekre van szükségünk, erőszakra, nyílt ellenállásra. Nem így tett-e rabli Sija egy besugóval, miközben a tanra hivatkozott: Ha valaki meg akar ölni téged, előzd meg őt. És vett egy botot és megölte a besugót. És nem becsületesen és egvesen szól-e Mózes első könyvének ősrégi Lamech-dala:

Halljátok beszédeimet, Ada és Cilla! Lamech asszonyait, hallgassátok az én szavamat.

Egy férfit pusztított el a rajtam ütött sebért

És egy ifjut a kék foltokért.

Ha hétszeresen bosszulódik meg Kain.

Ugy Lamech huszonhétszer! —

Végy huszonhétszeres bosszút szorongatódon, utjongott fel Dávid. És tüstént megjelent előtte a fekete Gáspár kiterítve a pincében, fáklafény-nél, melynél az eltorzult szája, a szét-harapott nyelv remegni látszottak — a bűn, mely elől menekült a lelke, a mely elől láztól-izzón ágva párnáiba menekült.

Nem tudott aludni.

És bűn nélkül nem fog menni — gondolta és szája elkeményedett, mintha ebben a pillanatban gyermekkorának jószelleme örökre eltávozott volna tőle.

Nem fog menni bűn nélkül! Tulságos mély a szegényünk, nem remélhetjük, hogy tiszta eszközökkel érjük el a megváltást. A szegény megvetetése rá fog tapadni megváltásunkra. Nem az erény utján fog a mi megváltásunk jönni, nem próféták és magasztos zsoltárénekesek fogják hirtülni. Tulhosszu ideig fetrengtünk alacsony ságunkban, — az a nemzetség vagyunk mi, amelynek nem Mózes és nem Jésája siet a megváltásra, hanem egy kéjmot kellett küldenie, hogy a hóhér akasztófájától megmeneküljön. Eszter, Eszter! Alávaló módon disztette fel magát a szép nő és szolgáltat ki magát a király szeszélyeinek — és mégis megmentésnek nevezik és ez is egy megváltás volt. Megváltás a bűn utján. Oh, mennyire félreértettem mindezt mai éjszakáig. Mint egy örömet, úgy akartam a bűnt szívmere szorítani, boldog akartam lenni vele, könnyűnek és józúnek találtam. Mert semmit sem tudtam róla! Ma teljes komolyságában felfogtam. A bűn egy mérges kivó, én futak előle, csuf és szagos, mint a pusztulás. És mégis — bűnözni, mégis bűnözni — örömet nem találva a bűnözésnek. Isten kedvéért bűnözni, a megváltásért — kézbekapni a kardot, amelytől irtózik a kéz, — vért inni, mely epe keserűségi a szájnak — ez talán a szent szolgálat amelynek elvégzésére én vagyok hivatva?

És ez talán az igazi értelme a mondanak, hogy szolgálni kell istent a gonosz ösztönökkel is?

A sötét szobába belépett gyermek-ágyához az éjszaka kísértő, Bath Chorin, mint eddig is oly gyakran. A féktelenség démona, amelytől óvták őt, amelytől félt eddig, Biborpiros szemű izzón sütöttek elő kék arcából. Dávid felsőhajtott félálomban. Most már magammal kell tartanom, sóhajtotta, mellettem kell tartanom, holott félek tőle. Oh, Isten, rettenetes az áldozat, amit kívánás tőlem. Bűnözni, bár megvetjük a bűnt, Soha többé nem érezni nyugalmat, sem jó lelkiismeretet. Boldogtalannak lenni a bűnünkkel. Bűnösnek lenni, mint Eszter. Oh, Eszter, Eszter, én vagyok a te bátyád és te vagy az én hugom!

Könnyezve szunnyadt el... Eszter, én vagyok a te bátyád... A királyi kéjű közelsége mámorossá tette. Kicsapongó élet, ragyogás és elvetemültség, Monika virágillatos haja a Moldva, amelybe fegyverei elmerültek, a fáklafény a pincében, harci zené, amely fölött egy tropikus paradicsommadár lebegett, a megostorozott előjáró és a hős Lamech káhuzott érc-kardjával. — mindez összevegyült és követte őt nyugtalan álmába.

19.

Nem sokáig álmódott. A szomszéd szobából, atvja tanuló szobájából, amely mások olyan hangtalan szokott lenni, hangos beszéd zaja hallatszott, mely felverte őt álmából.

(Folyt. köv.)

KIADÓHIVATÁ

Str. Bar

SZERKESZTŐS

Éjjeli telefo

ELŐFIZETESI

Egész évre

Felévre

Negyedévre

Egy hóra

XI évfolyan

1928 jul

* 568

Nyiltsz

Az idők vált

közmondás —

nak bennük. H

pitás elsősorba

sen pedig azok

ják találni a k

musával. Hossz

lanító hitben

alól a törvény

dik osuplan Ro

la. Szinte meg

ügyminiszter n

séggel és álha

maradt, idősze

sági és pénzüg

tendón kereszt

krízis lejtoján

külföldi kölcsö

Nemcsak az el

nem a tisztánl

Bratianu Vint

lannak bizony

szirkofogozta a

galom-szaporita

emlegetni előt

melyet a „Vint

telni, ez volt:

kökenek. 1922-b

oszlópos tagja,

folkoreste Brat

zació szükséges

pénzügyminisz

ingerületen köz

kozze, teljesen

A mai lapba

lünk ugyanahő

ember megdör

hinni annak, a

változás. A rev

most egyszerre

tábe bevonulás

bajnokának tel

meg a porondó

kiált a nemzet

ő nagy nemzet

keresztül kész

dályozni. Holot

mot kellene m

a nyilatkozatot

cin és az ellen

mondhatták vo

orozta program

ségbeesetten a

belató politika

sollyal a korm

rejtik a liberál

litása, hogyha

kitűzéseis esdó

ereje kisajátít

ellenzék progr

Ez a teória

ellen legfeljebb

gasabb morál

fogást emelni,

eldobva eddigi

fegyverével v

litikai harcát,

nelem érdemé

Vintilának ezt

fel fogja jegye

igaz politikusi

azt is hozzá: o

tos csak az, h

tani az ellenzék

ben már kevés

Bratianu Vi

szik, megifjod

lások keresztü

lendülettel, h

szól a közelj

Rózsaszínű fel

vót egyaránt. E

ret földje lesz

...